Akbaba

Gazetelerden: Bir Vekiller Heyeti «memlekette pahalılık var mı, yok mu?» tetkik ediyor:

Bir varmış, bir yokmuş!...

18

T. C.

Ziraat Bankası

Tasarruf Hesapları

1953 ikramiyeleri yekûnu

1.000.000 Lira

15 EV, 4 TRAKTÖR

ve dolgun para ikramiyeleri.

İkramiye kazanmıyan yerler için ayrı keşideler.

Fazla tafsilât için 444 Şube ve Ajansımız emrinizdedir.

TURAL

Öksürüğü

Keser

Ankara Sigorta

Emniyet ve istikbalinizin kalesidir

Merkezi : Büyük Postahane karşısında.

Telefon : Müdür: 29603
Santral: 24815
Telgraf: ANTAS
İSTANBUL

Sahibi ve Başyazarı :
YUSUF ZİYA ORTAÇ

Daimî Yazarları:
★ Orhan Seyfi Orhon, Peyami Safa, Faruk Nafiz Çamlıbel, Reşat Nuri Güntekin, Server Bedi, Hamdi Varoğlu, Zahir Güvemli, Bülent Oran, Nurünnisa Ersan...

Daimî Karikatüristleri:
★ Togo, Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Şevki, Nehar, Altan, Şadi Dinççağ, Cemil, Sinan, Selma Emiroğlu, Fuat Ylımaz, Metin Gökçe...

Teknik Sekreter :
İlhan Selçuk

★

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Ahmet Koçer

★

Abone şartları:
Yıllığı 25 lira, altı aylığı 12,50 lira, üç aylığı 650 krş.

Yabancı memleketlere : Yıllığı 50 lira, altı aylığı 25 lira, üç aylığı 1250 kuruş.

Sayısı: 50 kuruş

Adres:

Akbaba Gazetesi
Nuruosmaniye Cad. No: 57
İSTANBUL

[Adres değiştirmek, bir lira ücrete tâbidir.]

[Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade edilmez.]

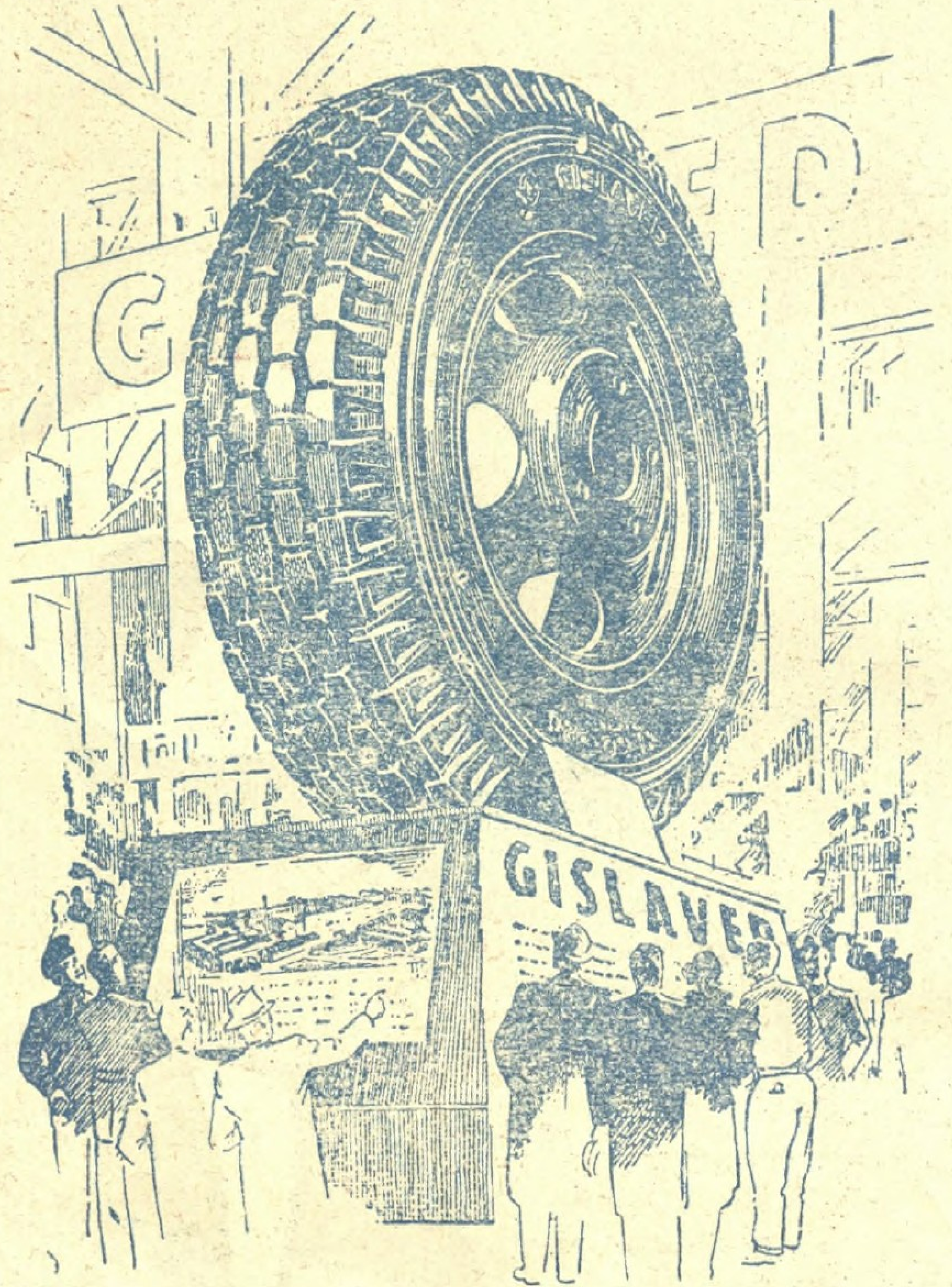
Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası

★

Telefon
21811

İSVEÇ

GISLAVED

KULLANANLARDAN

LÛTFEN SORUNUZ

Umum Satış Yeri:

GISLAVED Lâstik Deposu

Aşirefendi Cad. No. 2

İSTANBUL

Telgraf :
LÂSTİKMA

Telefon :
21810

Akbaba

Sayı : 64 — Cilt : 3 — 5 HAZİRAN 1953 ★ Perşembe günleri çıkar, Siyasî Mizah gazetesi ★ Sahibi : Yusuf Ziya ORTAÇ

Tersine!

Ahmet Hikmet'in «Yeğenim» monoloğunu bilir misiniz?..

Hayır, dünle bugün arasındaki kıymet bağları o kadar koptu ki, çocuklarımızın çoğu «Yeğenim» i değil, Ahmet Hikmet'i bile bilmez!

Bu monoloğda, merhum, doğu ile batıyı karşılaştırır : «Onlar, der, bir yere girerken başlarından şapkalarını çıkarmayı hürmet sayarlar, biz feslerimizi giymeyi hürmet biliriz.. Onlar, soldan sağa yazarlar, biz sağdan sola.. Onlarda erkek kadının elini öper, bizde kadın erkeğin..»

Diyeceksiniz ki, şimdi bunların hangisi kaldı?.. Doğru... Arasıra İstanbul sokaklarında fesli bir seyyah görünce, hepimiz, başına saksı oturtmuş bir palyaço seyreder gibi, gülümser gözlerle bakıyoruz. Sağdan sola yazı, artık Ustaoğlunun hayalinde kaldı. El öpmeğe gelince, şimdi gelin hanım bile kayınbabasının ihtiyar dudaklarına manikürlü parmaklarını uzatıyor!..

Ama, Ahmet Hikmet sağ olsaydi, bugünün havası içinde yine dünkü kadar gülünç bir «Yeğenim» yazabilirdi...

Meselâ mı dediniz?.. Evet, meselâ:

— Benim bir yeğenim var, okuması yok, yazması var!..

Diye monoloğa başlıyabiliriz. Yüzünüzdeki hayreti görüyorum:

— Aman Akbaba, yanılıyorsun, okuması var, yazması yok, olacak. Diyorsunuz.

Hayıır... O eskidenmiş. Dedelerimiz, ne olur ne olmaz, komşunun oğluna belki bir mektup uçurur korkusuyla, kızlarına okuma öğretirler, yazma öğretmezlermiş... Ama şimdi?.. Tam tersine!..

Gelin, kulağınıza bir sır fısıldayım: Bizim Edebiyat Fakütlesinde, okuttuğu dersi yüzünden okuyamıyacak profesörlerimiz bile var!

Fakat bunun en acı misalini dünkü gazetelerde okudum: Ankaranın iki köyünde, traktörlerle bir meydan muharebesi olmuş!

Evlerimizdeki buz dolaplarının, patlıcan dolması tabaklariyle nasıl tel dolaba döndüğünü biliyordum ama, boş topraklarımızı sürmek için dağıtılan traktörlerin elimizde tanka döneceği hiç hatırıma gelmemişti.

Neden işlerimiz hep böyle: Mersine değil de tersine!..

AKBABA

— El ermez, göz görmez, kulak duymaz...
— Yahu, herif dilenci değil İstanbul belediyesi!..

Ateş!

D. P. İstanbul kongresinden dönüyorlardı. Necmi Ateş'in muhaliflerinden bir doktor, çığlığa benzer acı bir sesle, elini dizine vurup haykırdı:

— Yandıım, çok yandım!

Arkadaşlarından biri, alaylı bir sesle cevap verdi:

— Elbet yanarsın... Ben sana Ateş'le oynama demedim mi?..

183

KARAGÖZ

Yazan : AKBABACI

ON ÜÇÜNCÜ FASIL

(Karagözle Hacivat, ertesi gün Millet Partisi merkezine gitmek üzere sözleşirler. Hacivat, Karagöze sabahleyin saat 9 buçukta geleceğini, tam vaktinde hazır olmasını tenbih ederek gider. Ertesi gün, saat dokuz buçukta gelir.)

Hacivat — **(Sokaktan seslenerek)** Hazır mısın?. **(Ses yok)** Karagöz!... **(Ses yok.)** Hey, Karagöz!.. **(İçeriden bir takım homurtular gelir.)** Karagöz, acaip sesler duyuyorum, ne oluyorsun?

Karagöz — **(Lokmasını yutmaya çalışarak başını pencereden çıkarır.)** Ulan, kahvaltı ediyorum, patladın mı, biraz sabret, şu son lokmayı yiyip bitireyim!

Hacivat — Canım Karagözüm, bana cevap ver de yine kahvaltını et!

Karagöz — Olmaz, buyurun demek lâzım!

Hacivat — Buyurun desen ne olur?.

Karagöz — Ne olacak, belki de bizim kahvaltıya ortak çıkarsın!

Hacivat — Aman, ne ayıp şey Karagöz, yediğin, içtiğin senin olsun! İnsan, bunca yıllık dostunu böyle sözlerle gücendirir mi?

Karagöz — Gücenme, Hacivat, karı taze lor peyniri almış da onu atıştırıyordum!

Hacivat — Daha iyi söyledin ya... Bana neyi tercih ettiğin belli!.

Karagöz — Hacivat, seni sahiden severim, ama lâfın doğrusu, lor peynirini senden çok severim!

Hacivat — Anlaşıldı, anlaşıldı, hadi in aşağı!

Karagöz — Şimdi istersen gel, ortada bir şeycikler kalmadı, sildim süpürdüm!

(Karagöz aşağı iner, Hacivat surat asar.)

Karagöz — Kızma, yahu, aramızda bu kadarcık da samimiyet olmasın mı?

Hacivat — Senin samimiyet dediğin bu mu?

Karagöz — Samimiyet olmasa doğrusunu söyler miydim? Ayıp değil ya, severim yahu, herkesin bir zaâfı var. Ben de lor peynirini severim!

Hacivat — İstediğin kadar sev ama, benimle mukayese etmen münasebetsizlik!

Karagöz — Etme, Hacivat, senin de sevdiğin bir şey vardır elbet!

Hacivat — Çook!.. Meselâ Malta eriğini severim. Bahar geldi mi yemeden edemem!

Karagöz — Öyleyse, ben de senin kırk yıllık dostunum, benim için Malta eriğinden vazgeç!

Hacivat — Ne demek istiyorsun, anlıyamadım!

Karagöz — Bundan sonra Malta eriği yeme! Ya ben, ya Malta eriği !

Hacivat — Yoo, bak, bunu yapamam!

Karagöz — Ulan, sen Malta eriğini benden çok seviyorsun da, ben lor peynirini sana tercih etmişim, çok mu? Hadi, Hacivat, bırak bu saçmaları da şimdi nereye gidiyoruz, onu söyle!

Hacivat — Millet Partisine dedik ya!

Karagöz — Millet Partisine gidip ne yapacağız?

Hacivat — Şöyle bir ağızlarını arıyacağız!

Karagöz — Hacivat, sen galiba bu sabah aç karnına sokağa çıkmışsın!

Hacivat — Neden?

Karagöz — İlk önce ağız aramaya benden başladın. Az daha boğuluyordum. Sabah sabah herkesin ağzını arayıp ne yapacağız?

Hacivat — Karagözüm, lâfı tersinden anlama! Ağızlarını arayacağız demekten maksadım, yani bakalım bize karşı nasıllar? Onu anlamaya çalışacağız, demek.

Karagöz — Kimler bize karşı nasıl?

Hacivat — Partinin başındakiler! Meselâ, Hikmet Bayur, Vasfi Raşit Sevük, Aldoğan, Tahtakılıç, falan!

Karagöz — Bunları tanıyor musun?

Hacivat — Hayır, hiç birini tanımam!

Karagöz — Tanımadığımız adamlar, bize karşı nasıl olacak, Hacivat? Merhaba, merhaba, o kadar!

Hacivat — Öyle değil. Biz sanki, partinin proğramını beğeniyormuşuz da, onun için partiye girmek istiyormuşuz gibi davranacağız!

Karagöz — Partinin proğramını biliyor musun?

Hacivat — Aldırma, o kadarını onlar da bilmez! Yalnız din meselesine ehemmiyet veriyormuş gibi görün yeter!

Karagöz — Ey sonra?

Hacivat — Sonra, bize kıymet verirler de, aman, partimize girin, sizi mebus listemize koruz, derlerse, girecekmişiz gibi söz verip ayrılırız.

Karagöz — Girecekmişiz gibi mi?

Hacivat — Öyle ya, öbür partileri de birer defa gidip kolaçan edeceğiz. Sonunda hangisi daha çok işimize gelirse ona gireriz!

Karagöz — Hacivat, Enikonu kalleşliğe başladık, desene!

Hacivat — Ey, siyaset böyledir, Karagöz, açıkgözlülük lâzım! Yalnız, sen ağzını sıkı tutup bütün bu işlerden kimseye çıtlatma!

KÂŞANÎ'NİN KÂŞÂNESİ!..

Karagöz — Çıtlatmam, merak etme!

Hacivat — Hatırında olsun: Partiye gireceğiz, mebus olacağız gibi bir şey ağzından sakın kaçırma! İşi bozarsın!

Karagöz — Kaçırmam! Öbürlerini yapamam ama, bunu beceririm! İşte, ağzımı mühürledim. Şimdi, biz ne tarafa gidiyoruz?

Hacivat — Ayaspaşaya, Parti merkezine!

Karagöz — Düş önüme bakayım!

(Karagözle Hacivat beraber yürürler. Karagöz, bir lâf kaçırmıyayım diye, Hacivatla bile konuşmaz. Biraz sonra eski tanıdıklarından gazeteci S. G. e rastgelirler.)

Karagöz — **(Ağzını açmadan dirseğile Hacivadı dürtüp göstermeğe çalışarak)** Hı, hı, hı!.

Hacivat — Ne oluyorsun, Karagöz, dilin mi tutuldu?

Karagöz — **(Hayır makamında başını sallayarak)** Hıhı! Hıhıhı!

Hacivat — Anlamadım, ne diyorsun?

Karagöz — Hı hı hı!.

Hacivat — **(Etrafına bakıp S. G. i görerek:)** Şimdi anladım ama, böyle de yapma, büsbütün şüphelendirirsin! Havadan, sudan bahset. İşte, gördü, geliyor!

S. G. — Vay Karagöz Çelebi, Hacivat Çelebiyle böyle erken erken ne tarafa?

Karagöz — Hava güzel, biraz da susadık da...

S. G. — Gelin öyleyse, size Park otelde birer bira ısmarlayım!

Karagöz — Yok, vapura yetişeceğiz, kaçırmıyalım!

S. G. — Vapurla nereye?

Karagöz — **(Şaşırarak)** Şey... Baharda nereye gidilir, Kâhtaneye?

S. G. — Çok iyi, hadi, sizi Haliç vapuruna kadar götüreyim, ben de oradan karşıya geçiveririm!

Karagöz — **(Büsbütün şaşırarak)** Yoksa, Hacivat, trenle mi gidecektik?

Hacivat — Böyle saçma şeyleri bana sorma!

S. G. — İlâhi Karagöz, trenle Kâhtaneye gidilir mi? Çocuk mu kandırıyorsun? Hem buradan Karaköye de inilmez. Ayaspaşaya gidilir!

Karagöz — Şaşırdım yahu! Ama bir defa şunu bil ki, Ayaspaşaya gitmiyoruz. Nereye gidiyorduk, Hacivat?

S. G. — Hele, hele! Ayaspaşa taraflarında söyle ne var bakayım? Bir plân çevirdiğiniz belli!

Karagöz — **(Hacivadın kulağına yavaşça)** Ulan Hacivat, herif işi çaktı vallâhi!

S. G. — Fıs, fıs, fıs... Gazeteciden sır saklanır mı? Hem Karagöz çelebi, benden ne saklıyorsunuz, ben sizin dostunuzum! Allah

versin! Elimden gelirse ben de yardım ederim!

Karagöz — Artık işin gizlisi, kapaklısı kalmadı! İki gözüm, kimseye söylemez misin, söz ver!

S. G. — Ne münasebet! Lâfını bile etmem!

Karagöz — Hacivatla Millet Partisine girmeğe gidiyoruz. Mebus olmak istiyoruz!

S. G. — Ne? Hacivatla Millet Partisine mi giriyorsunuz? Mebus mu olacaksınız? Aman Allahım ne mühim haber! Bunu hemen gazeteye yetiştirmeliyim. Patrondan en az bir maaş ikramiye alırım. Allaha ısmarladık! (**Koşarcasına uzaklaşır**).

Karagöz — (**Arkasından bağırarak**) Hani yahu, söz vermiştin, hiç kimseye söylemiyecektin?

S.G. — Böyle mühim memleket haberleri saklanır mı? O söz verdiğim, başka şeyler içindi! (**Gider**).

Karagöz — Tuu, Allah müstahakkını versin!

Hacivat — Yazıklar olsun, Karagöz, bir sırrımızı on dakika ağzında tutamadın!

Karagöz — Sus ulan, kafamı kızdırma, ağzımı açtıran sensin! Yok, susmak tuhaf olur, yok havadan sudan bahset! Bir daha ağzımı açtır da göreyim seni! Bundan sonra sen cevap ver. İşte ağzımı mühürlüyorum!

(**Dudaklarını sımsıkı kapatıp Hacivada gösterir. Tam bu sırada muharrir K. D. görünür.**)

Karagöz — (**Dirseğiyle Hacivadı dürterek**) Hı, hı, hı!

Hacivat — Anladım, sen sus, işi ben idare ederim.

K. D. — Günaydın Karagöz Çelebi, günaydın Hacivat Çelebi!

Hacivat — Günaydın! (**Karagöz susar.**)

K. D. — Karagöz neye cevap vermiyor? Yoksa bana dargın mı?.

Karagöz — (**Kaşlarını kaldırara**) Iıh!

K. D. — (**Karagöze**) Ne tarafa böyle? (**Karagöz dirseğile Hacivadı dürtüp, onu gösterir.**) (**Hacivata**) Nesi var, kuzum?

Hacivat — Bir şeyi yok! Sade demindenberi konuşamıyor!

K. D. — Aman, çok mühim öyleyse! Vakit geçirmemeli! Hadi, gelin sizi Alman hastahanesine götüreyim. Oradaki mütahassıs dostumdur!

Karagöz — (**Başını iki yana sallıyarak**) Iıh!

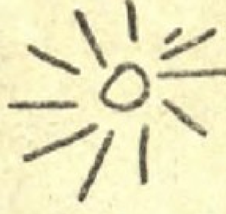
K. D. — Neye istemiyorsun? Bu işin çok mütahassısıdır. Parasız tabiî!

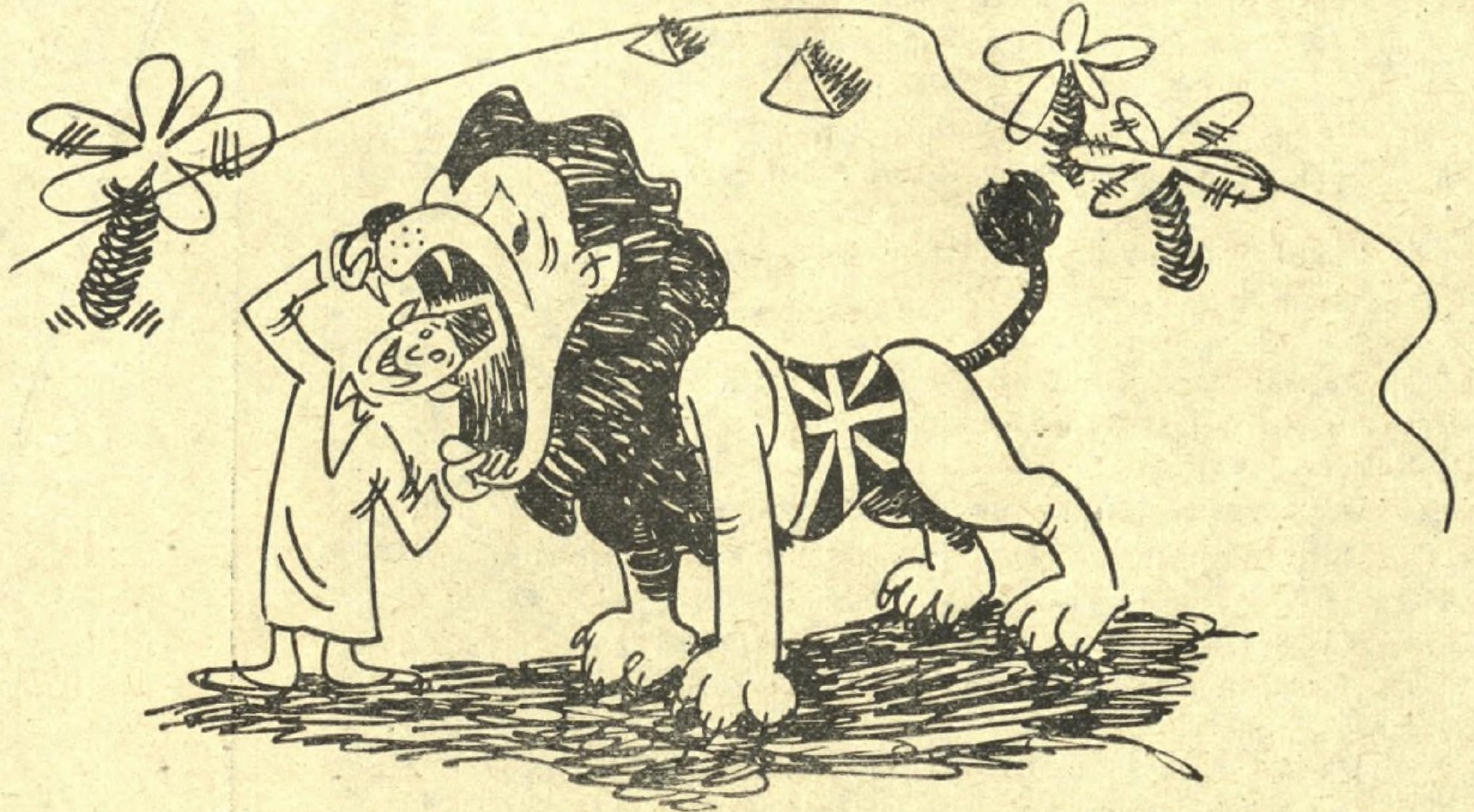
Karagöz — (**Dirseğiyle Hacivadı dürtüp göstererek**) Hı hı hı!

K. D. — Ne diyor?

Hacivat — Bu gün kalsın başka gün gideriz, diyor!

K. D. — Olmaz. Hemen müdahale edilmezse daha konuşamaz, hep böyle kalır. Benim bir tanıdığım vardı. Diline Karagözünki gibi felç geldi. Vaktinde baktırmadığı için iyi olamadı. Şimdi homurdana homurdana işaretle konuşur durur!

TEHLİKELİ NUMARALAR!..

Karagöz — Hay Allah müstakkını versin, az daha patlıyacaktım!

K. D. — Gördün mü, hastahane deyince, dili çözülüverdi!

Karagöz — Ağzını hayıra aç! Hasta falan değilim, dilime de felç melç gelmedi. Sır saklayım diye konuşmuyordum!

K. D. — Ben yabancı mıyım Karagöz Çelebi? Sakladığın sır ne?

Karagöz — Millet Partisine girip mebus olmak istiyoruz!

K. D. — Aman, ne güzel mevzu! (**Karagözle Hacivat Millet Partisinde!**) Hemen bir mülâkat yazayım. Basıldıktan sonra müsveddesini gönderirim, beğenmediğiniz yerleri çıkarırsınız. Allaha ısmarladık!

Karagöz — Hey, nereye, dur! (**Gider.**)

Bir kocakarı — (**Sokularak**) Affedersiniz evlâdım, merak ettim, bu efendi ile nereye gidiyorsunuz?

Karagöz — Millet Partisine girip mebus olmaya, hanımnine!

İki külhanbey — (**Yavaşça Karagözün yanına sokularak**) Ağabi, ne tarafa, anlıyalım! Bizim de işte parmağımız var, hissemizi isteriz ha! Atlatırım dersen, yanılırsın!

Polis memuru — Baylar, biraz durur musunuz? Halinizden şüphelendim, nereye gidiyorsunuz, açık söyleyin!

Karagöz — Millet Partisine girip mebus olmaya! (**Bir temenna çakıp ayrılır.**)

Bir genç — Ben Anadolu Ajansında memurum. Bir şayia kulağıma çalındı da, doğru mu acaba? Nereye gittiğinizi sorabilir miyim?

Karagöz — Millet Partisine girip mebus olmaya!

Genç — Aman, mühim havadis! Ajans haberlerine yetiştireyim! (**Gider.**)

Bir asker — Hemşeri, Tanrı kimseyi gurbette bırakmasın, siz böyle iki arkadaş garip garip nereye?

Karagöz — Millet Partisine girip mebus olmaya!

Bir çocuk — Amca, arkadaşlarla bahse girdik: Sizin mebus olmak için Millet Partisine girmeğe gittiğiniz doğru mu?

Karagöz — Doğru ulan doğru! Daha da bilmeyen kaldıysa öğrensin! (**Karagöz bir taşın üzerine çıkarak**) Ey ahali, duyduk duymadık demeyin! Yarın gazeteler yazacak, mülâkatımız çıkacak, radyo da akşam haberlerinde verecek ama, sabırsızlar meraklarını şimdiden defetsin: Ben Karagöz, şu gördüğünüz Hacivatla mebus olmak için Millet Partisine girmeğe gidiyoruz! (**Yerinden iner. Hacivata**) Vay canına, ne meraklı, ne mütecessis halk be! Kurtulamadık ellerinden!

(**Etraftan alkışyanlar, ıslık çalanlar, yaşasın Karagözle Hacivat diyenler, avcunuzu yalayın, tam yerini bulmuşsunuz! diye alay edenler duyulur. Gitgide halk birikir, kalabalık artar, Karagözle Hacivadı aralarına alıp Millet Partisi merkezine kadar götürürler.**)

AKBABACI

Söz temsilleri

Bir gün gelir, sözüm ona köpek, kuyruğuna muhtaç olur.

★

Kadın kısmı, yol kenarınadaki böğürtlen gibidir. Sen koparmazsan, senden sonra geçene kısmet olur.

★

Bir evde iki karı, bir sıçanın başında iki kedi gibidir. Aralarını bulana aşkolsun!

★

Karı bir, iskambil iki, salata üç: Çok karıştırmadın mı, aldanırsın!

★

Yük taşımıyacak olduktan sonra, ne diye eşek olayım?

★

Sakal adama bilgi verse, keçiler profesör olurdu.

★

Mangizin iş görmediği yerde şeytan mahcup olur.

★

Her ağız, lokmanın iyisine düşkündür.

★

Kadınla katır tatlılıkla, çocukla eşek de sopa ile yürür.

185

Neler derim!

Birdenbire hanende kesildi herkes derim,
Nedir radyomuzdaki bu hırlayan ses? derim.

Bazı bir iniltidir, bazı bir hıçkırıktır,
Bazı içim ürperir: İşte son nefes, derim.

Bir Ermeni papazı gazel okuyor gibi
Türkçe tango söyleyen kimdir bu teres? derim.

Dram kısmında güler, Komedide ağlarken:
İşkembe çorbasından çıkar mı canfes? derim.

Düşmandan selâm alır, dostuna selâm vermez,
Şu Halil Lûtfi neden bukadar nekes? derim.

O kadar değişti ki memleketin çehresi,
Dünkü sürtüğe bakar: Kimdir bu kontes? derim.

Yazın Büyükadada bir küçük ev ararken:
«Kuzum, kaç bin liraya olur bu kümes?» derim.

Bana bir şey vadetti çok evvel Kâzım Taşkent,
O hâlâ aklımda der, ben hâlâ lâdes derim.

Beş damgalı yalman'la, beş duygusu dost olmuş,
Falih Rıfkı Atay'a bakar bakar, pes derim!

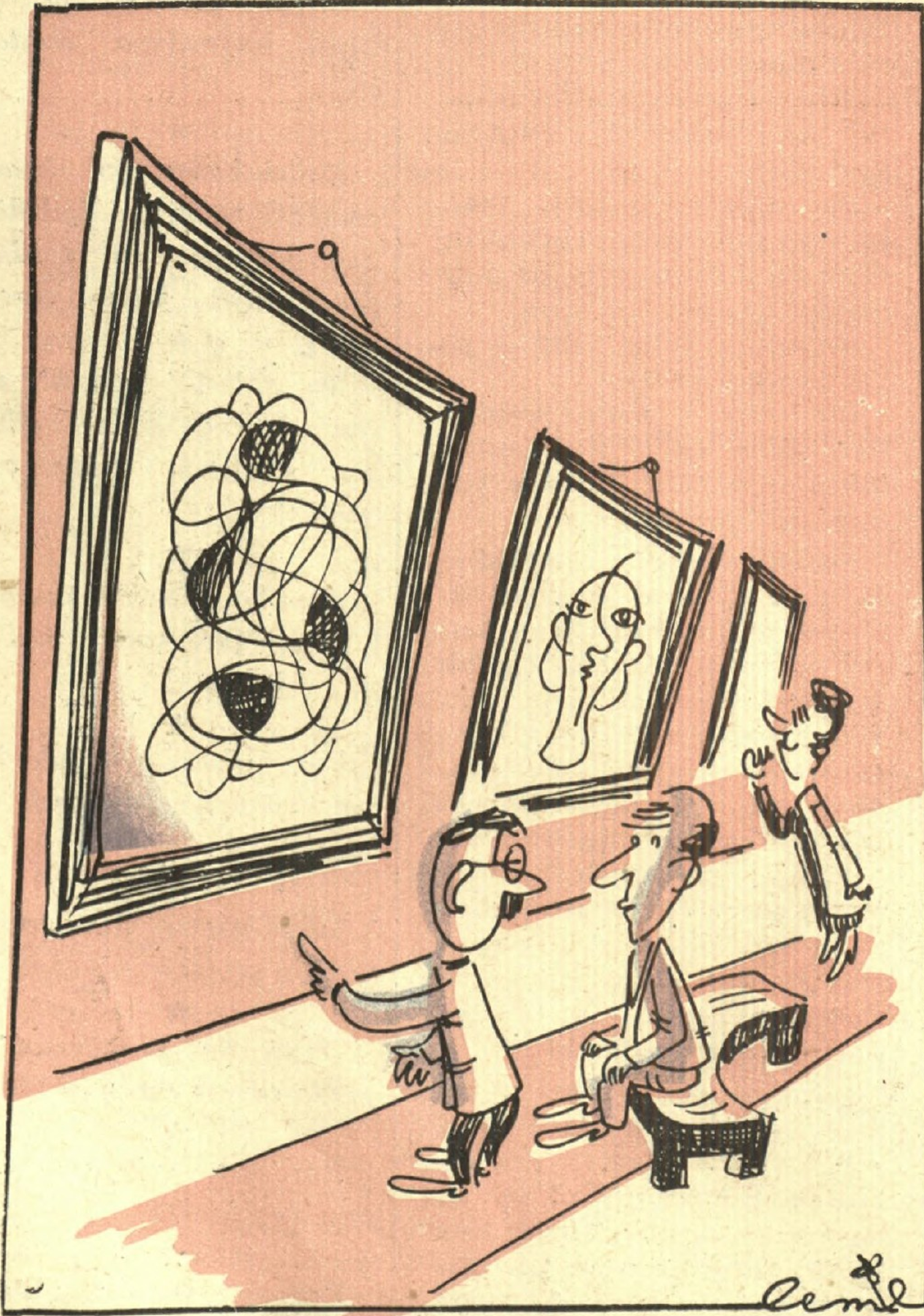
Ey Çimdik, bu daracık kafiyenin içinde
Daha fazla konuşmak mümkün değil, kes derim!

ÇİMDİK

— Dayanır mı dersiniz?.

— Elbette bayan, artık sinema mevsimi geçti!..

— Karışıklığına bakılırsa, siyasî bir tablo olacak!..

İstanbul Efendisi ve İstanbul Hanımı

İstanbul Hemşehrileri Cemiyetinin toplantısında, Gazeteciler Cemiyeti adına Sadun Galip Savcı, eski İstanbul efendisi ve İstanbul hanımı tipinin yaşatılmasını teklif etmiş. Toplantıda bulunanlar alkışlamışlar. Gazeteler de bu fikri iyi karşıladılar ve - yeni tâbirlerden biriyle - desteklediler, daha doğrusu payandaladılar.

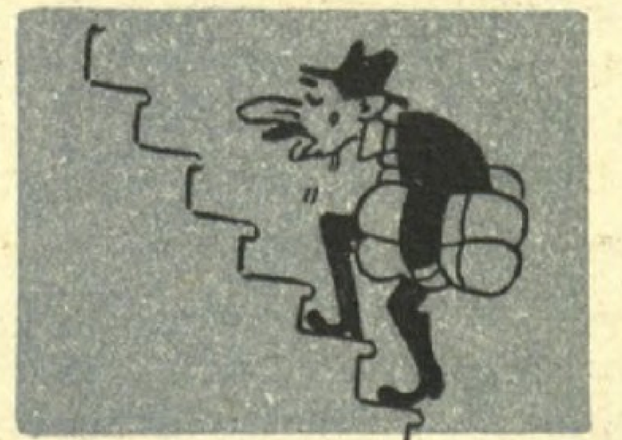
Şimdiki gençler, eski İstanbul efendisi ve İstanbul hanımı tipinin ne olduğunu bilmezler. Biz hatırlatalım:

Eski İstanbul efendisini bugünkü İstanbul baylarından, İstanbul centilmenlerinden ayıran başlıca hususiyet sakal ve entaridir. Eski İstanbul efendisi, genç yaşında sakal koyverirdi. Hiç değilse, üst dudağını yanaklarına kadar dolduran, kürk parçası kadar kalın bir bıyığı vardı. Evde entari ile gezer, akşamları komşuya, kahveye, camiye de ayaklarında terlik, başında fes veya takke, entari ile giderdi. Komşuda bağdaş kurarak oturur, kahvede bir ayağını terliğinden çıkarıp altına alır, bir eliyle tesbihini çekip öteki eliyle sakalını sıvazlar, mahalle dedikodusu yapardı.

Eski İstanbul hanımı, çarşaf giyerdi. Erkekten kaçardı. Evde, kafes arkasında otururdu. Bazı geceler, evin en yaşlı kadını eline bir fener alır, peşine tazeleri takar, «destur» diye diye, üç ev ötedeki komşuya varırdı. Bütün gece safası bu kadarcıktı. Eski İstanbul hanımı sinema, plâj, Bikini mayosu, kokteyl parti, otomobil, Vizon, flört, briç, bezik, caz, dans, balo, radyo, macera romanı, Üniversite, konferans nedir bilmezdi.

Eski İstanbul efendisi ve İstanbul hanımı tipleri işte bu dar ve kapalı hayat şartları içinde yetişmiş insanlar demekti. Kendi kendine yenileşen hayat şartları ve onu tamamlayan Atatürk inkılâbı bu tipleri ortadan kaldırdı. Şimdi inkılâpçı veya devrimci geçinen gazeteler ve cemiyetler bunları hortlatmak sevdasında iseler, Ticanilere çıkışmağa ne hakları var?

ŞEYTAN

TENEZZÜL!

Bir mecliste, son zamanlarda otomobilleri, apartımanları olan bir zata dair dedikodu yapılıyordu. Hazırundan biri:

— Her tarafta suiistimâlinden, çaldığından bahsolunuyor.. Acaba sahi mi?...

Bir başkası:

— Söylerler azizim, söylerler...

Diye baş salladı. Bir diğeri Fazıl Ahmede sordu:

— Siz bu zatı yakından tanırsınız... Hakikaten çalar mı?...

Fazıl Ahmet cevap verdi:

— Vallahi azizim, ezbere bir şey söyliyemem... Siz evvelâ çal dığı paranın miktarını söyleyiniz, ben de size o kadar parayı çalmağa tenezzül edip etmiyeceğini söyliyeyim!...

MÜBALÂĞA

Nizamettin Nazif, iki kangal sucuk almıştı. Adam da sucuklarını o kadar methediyordu ki.

— Sarayım! deyince Nizam mâni oldu:

— Hacet yok, dedi, yuvarlaya yuvarlaya götürürürm...

İSTİKAMET

Hasta, uykusuzluktan muztaripti. Uzun uzadıya kendini muayene eden doktora:

— Nasıl yatmalı acaba? diye sordu. Doktor:

— Benim vizitenin üstüne yat mayın da nasıl yatarsanız yatın! dedi.

DOĞRU

— Yahu, diyordu, mevcut olmıyan bir şey insana dert olur mu hiç?

— Olmaz tabii...

— Ama oluyor işte... Bak param yok, bu bana dert oluyor...

Olmaz ki...
Böyle de yatılmaz ki!..

— İşte azizim, kaynanamın son resmi!..

HÂTIRA

Vedat Nedim Tör'ün Almanyada son oynanan «Siyah - Beyaz» isimli piyesinden bahsediliyordu. İ. Galip Arcan:

— Hatırlar mısınız? diye sordu, hani İstanbulda da oynanmıştı da millet yerlere serilmişti...

Biri sordu:

— Kahkahadan mı?

— Hayır efendi, tabii esnemekten...

MÜNASEBET

— Anlıyamadım yahu... Geçen gün muayene olmağa gittim, doktor bana pokeri menetti...

Halbuki arkadaşı anlamıştı:

— Kabahat sende, dedi, ne diye doktorla poker oynar da parasını alırsın?

MERAK ETME

Avukat Ekrem Onur, Akbaba okuyordu. Bir fıkrayı okuduktan sonra Canana:

— Ne güzel nükte... dedi, bunu ben söylemek isterdim...

Canan Onur:

— Merak etme, dedi, nasıl olsa söylersin!.

187

Akbaba, S.64, C.3, 5 Haz. 1953, s.8

— Zavallı, teşyi ve istikbal hastası...
— Neyse, tedavisi için Meclisten kanun çıkıyor!..

Takvimden Yapraklar

BAZI GAZETELER!..

Kalça, baldır, meme... üstüste boya;
Başka şey yok... Para: tek gaye gibi!
Çıkıyor bazı basın, müşteriye:
Genel evlerdeki sermaye gibi!.

TARTIŞMA

Halkçılar kızdılar: — İsmet Paşaya;
Demedin sen, diye: Mâşaâllah!
Ben de kızdım: — Başınızdan gitmez,
Daha yüz yıl kalır inşâallah!.

MESELE BASİT :

O kadar yazdı aleyhinde basın,
O kadar çattı ki herkes adama :
O da ispat için erkekliğini,
Hiddetinden köpürüp çıktı dama!

YEĞDİR!

Yeğdir, yarı âlim olmadansa,
İbretle bakıp da ârif olmak!
Yalman gibi bir muvafıktan,
Falih gibi tam muhalif olmak!

Orhan Seyfi ORHON

Bir Yerli Film Senaryosu

Bir dağ başı.. Poturlu, tüfekli, pos bıyıklı yarma gibi bir herif saz çalmakta ve hüngür hüngür ağlamaktadır. Sağda, solda üç, beş ceset... Uyuz uyuz oğlaklar. Pınar başında bir kırık testi. Bu esnada gökten zembille şalvarlı, beşibiryerdeli, mokasen pabuçlu bir huri iner... Sarmaş-dolaş olup öpüştükten sonra kız yiğidin dizine uzanır. Yiğit, manikürlü tırnaklarıyla kızın permanatlı saçlarının dibini kaşımıya başlar.

— Gız, senin ismin ne?

— Ayşe.

— Anşa mı? Çok sıkı kancıkmışsın be!

Nazenin, Pikadilli barında Amerikan bahriyelilerine sattığı edayı takınıverir:

— Helbette... ne zannettindi?

— Gız Anşa, ayranımı gabarttın! Hele dur, saan şuracıkta bir gazel patlatayım da yüreğine kan otursun!

Elini kulağına attığı gibi avaz avaz haykırmaya başlar. O civardaki, Medrano sirkinden kiralanmış arslan, kaplan, yılan, gergedan, orangoton, fil gibi hayvanların ödü patlar, çil yavrusu gibi dağılışırlar... Herif kan ter içinde gazeli bitirip susunca, yavuklusu, Allaha can verir gibi gözlerini baygınlaştırıp sorar:

— Hasancığım! Davudî sesin ruhuma su serpti... Beni ne zaman dağa kaldıracaksın? Hadisene...

Hasancık, Ayşesini ıkına sıkına sırtladığı gibi Boğaziçine nazır bir tepeyi boylar. Fakat, kıskançlık buhranları içindedir. Etrafta canlı namına ne varsa hepsini kırar geçirir! Yalnız aşk mikropları sağ kalırlar... Kızı kem gözlerden ırak bir çukura gömüp, köye iner. Kendi ailesinin kolunu budunu baltayla; Ayşe'nin ebeveyninin gözünü, kulağını keserle yontar. Bir küheylâna atlayıp şehre varır. Barlara, pokerlere, esrar tekkelerine dadanır. Bir müddet kaçakçılık yapar. Sonra futbolcu olur. Kız bu arada bir ayının metresi olmuştur. Bunu duyan ayının dişisi, kıskançlıktan ince hastalığa yakalanır. Soymuk tedavisi para etmez ve hazin bir kuşluk vakti, güz rüzgârı yaprakları dökerken Ahırkapı sahillerinden kendisini denize atarak intihar eder. Kıptîler Ayşe'yi aralarına alıp Beyoğlu'na kapağı atarlar. Ayşe 24 saat içinde birinci sınıf artist kesilir. Asya'dan, Afrika'dan, Avrupa'dan, Amerika'dan; hattâ Okyanusya'dan bu harika-i cihanı görmeye gelirler. Belediye, turizmi teşvik ettiği için kendisine lüks randevu evlerinde çalışabilmesi için bir bonservis verir. İki tüccar, dört doktor, altı mühendis, sekiz kral Ayşe'ye talip olurlar. Kız hepsine omuz silker, burun kıvırır. Hasan'ı unutamamıştır çünkü... Hasret ateşi yüzünden gönüle yakalanır. Acuros yabantum'la, yani eşek hıyarıyla tedavi edildiği sırada, Hasan 8 - 10 cinayet daha işleyip gelir, yârini bulur. Çapakçur'daki tarihî çeşme başında karşılaşırlar. İkisinin de gözlerinden kan damlamaktadır.

Ayşe — Bonjur!

Hasan — Vealeykümselâm! Ben seni seviyorum.

Ayşe — Hadi ordan yalancı... Asıl ben seni seviyorum.

Hasan — Ama, ben seni Mecnûn gibi seviyorum!

Ayşe — Hayır, asıl Jülyet gibi seven benim!

Sensin, bensin, kelsin, körsün, derken, erkek sustalıyı çekip yavuklusunu doğrıyacağı sırada, tepelerinde ikindi ezanı okunmaya başlar. Hasan cinayeti tehir edip, camie seğirtir. O uzaklaşınca iki güvercin nefes nefese gelip, Ayşe'ye harp patladığını haber verirler. Kız çifteyi omuzladığı gibi soluğu dağda alır. Tırnağının ojesine bile halel getirmeden iki bölük düşmanı yerle yeksan eder. Sonra bir taşa yaslanıp şarkı söylemiye başlar. Rakı şişesini kapan soluğu orada alır. Hamiyet'i, Hafız Burhan'ı, Dümbüllü İsmail'i falan da çağırırlar. Etrafta bülbüller, ayın ondördü, Kızkulesi, Efes harabeleri, Çemebrlitaş, Ayasofya...

(Bu arada aşk, vicdan, hürriyet, şeref, insanlık, islâmiyet üstüne bir miktar nutuk çekilecektir. Biraz millî oyun. Horoz, deve, manda güreşleri... Bu güreşlerden fondü anşene ile Hasan'ın bulunduğu yere geçilir.)

Yiğit delikanlı şimdi pehlivan olmuş, iri kıyım bir hamalla boğuşmaktadır. Kuzu çevirmeleri, kırkdokuzluk Fahrettin Kerimler, davul zurna, 30 Ağustos resmi geçitleri, mevlûtlar gırla gider. Güreşin hitamında, Ayşe'yi yaka paça getirip, bahadırın koynuna sokarlar. Düğünleri Kervansaray'da kırk gün - kırk gece devam eder.

Senaryocu

Yobazın oğluna geometri imtihanında altıgeni sormuşlardı!..

Tenakuz

— Evet, diyordu, nihayet Amerikalılar insan gibi çalışan bir makine yapmışlar, tam on kişinin işini görüyormuş...

Orhan Seyfi güldü:

— Yalan olduğu buradan belli, dedi, ya on kişinin işini görmüyor, ya insan gibi çalışmıyor... İkisi birden olur mu?

MUKABELE

Adamı takdim ediyordu:

— Görünüşüne bakmayın, çünkü göründüğü kadar budala değildir...

Adamcağız zeki bir mukabelede bulundu:

— Arkadaşımın hakkı var efendim. Esasen aramızdaki yegâne fark da budur!

Âlim Müftü

Bir kasabanın çok hatırı sayılan âlim bir müftüsü vardı. Ahali yapacağı her hangi işin doğruluğundan şüphe etti mi ona akıl danışmağa gelirdi. O vakit müftü efendi gözlüğünü takar, kara kaplıyı uzun uzun karıştırdıktan sonra:

— Senin yapmak istediğin bu iş kara kaplıya uymuyor, binaenaleyh vazgeçmek daha hayırlıdır. Aksi halde günaha girer, yanarsın, derdi.

Bir gün kasabanın açık gözlerinden biri müftüye geldi:

— Hocam, dedi, sana ne sorsak «olmaz. Kara kaplıya uymuyor» diyorsun. Halbuki bize yasak ettiğin şeyleri kendin pekâlâ yapıyorsun. Oruç yiyorsun, şarap içiyorsun, güzelleri etrafına toplıyarak gizli gizli âlemler yapıyorsun. Saklama hepsinin farkındayız. Bu kara kaplı herkes için ayrı mıdır Allahaşkına?.

— Hayır herkes için aynı şeyi söyler.

— Şu halde?.

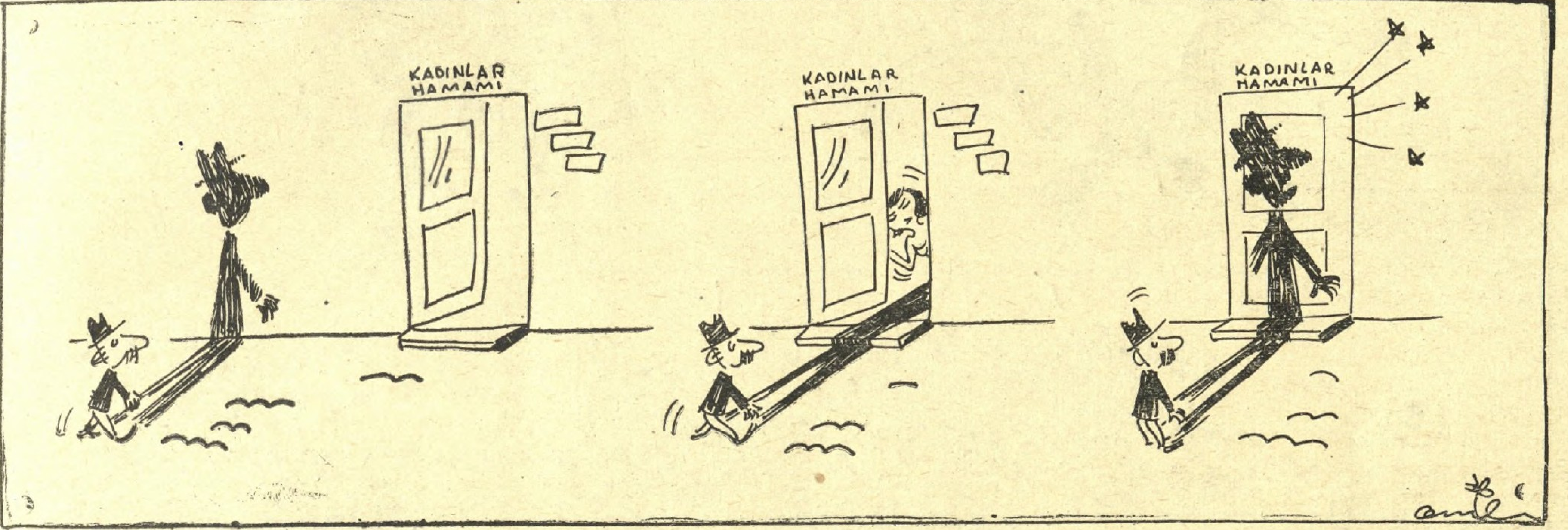
— Gayet basit.. Ben bir iş yapmayı aklıma koyduğum zaman müftüye danışmam, kara kaplıya bakmam da ondan...

Suçsuzmuş

Havalar ısındı, bahar göründü diye uzak semtlerdeki komşuları, tanıdıkları birer birer gezip dolaşmağa başlamışlardı. O hafta da, Leylâ'lara sıra geldiydi. Leylâlar, Erenköyde otururlardı. Lâf arasında Leylâ, Neclâya, onun hakkında Selmanın söylediklerini anlattı. Neclâ deli oldu hiddetinden:

— O zaten münasebetsizin biridir. Hiç utanmıyor! diye söylendi. Leylâ, Selmayı müdafaa etti:

— Onun ne kabahati var a ca nım? Papağandan farkı yok ki... Muhakkak başkasından işittiklerini tekrarlıyordur...

YAZISIZ!..

Fatih ve Gökay

Fetih yıldönümünden bir gün evvel, Fahrettin Kerim Gökay, vilâyetteki makamında oturuyor, ertesi günkü törenlere ait işleri son defa gözden geçiriyordu. Odasında yapayalnızdı. Arada bir, gözlerini, önündeki evraktan kaldırarak tavana dikiyor ve kendi kendine soruyordu: «Bakalım bu karmakarışık işin altından nasıl kalkacağız?»

Bir aralık, evrakı okurken, yüzünde sıcak bir nefes duydu, gözlerini kaldırdı ve donakaldı. Karşısında, bütün azamet ve heybetiyle, Fatih vardı; Fatih! Fatih hazretleri, Fatih Sultan Mehmet! «Eyvah!.. dedi kendi kendine, eyvah!.. Fatih diye diye sapıttım, hayâletler görmeğe başladım.»

Sağ elini ağır ağır havaya kaldıran büyük cengâver:

— Korkma, dedi, ben hallusinasyon değilim. Sahici Fatihin ruhuyum. Seninle bu gün İstanbulun bazı yerlerini gezmeğe geldim. Yarın ortalık fazla kalabalık olur. İyice göremem. Kalk, şimdi bir dolaşalım seninle. Kimse beni görmez, merak etme.

— Baş üstüne.

Gökay yerinden kalktı, odadan çıktılar. Vilâyetin önünde, valinin otomobile binmek istediğini gören Fatih:

— Brak! dedi, yaya yürüyeceğiz. Benim sağlığımda otomobil yoktu. Halk arasında tebdil gezerken ata da binmezdim. Hakiki teftiş ayakla yapılır.

Babıâli caddesini ağır ağır indiler. Fatih kitapçı vitrinlerine bir göz atıyor, renkli resimlerine ve kendisi hakkında çıkan kitaplara bakıyor, bir kelime söylemeden yürüyordu. Büyük Postahanenin kaldırımını dolduran çeşit çeşit işportaların önünden geçerken valiye sordu:

— Bunlar nedir? Yıldönümü hazırlığı mı? İstanbula bir Ortaçağ manzarası vermek için mi bu işportacıları kaldırımlara döktün?

— Hayır şevketmaab... Bunlar her zaman vardır.

— İnsan bunları gördükçe aradan beş yüz yıl geçtiğine inanamıyor.

Biraz daha yürüdüler. Kaldırım daralmıştı. Her işportadan bir ses yükseliyordu:

— Halis Amerikan...

— Halis İngiliz ipliğinden çoraplar...

— Alman malı satıyorum, Alman...

— Paristen yeni geldi, Fransız ipeğinden kravatlar...

Bu çığlıklar, feryatlar, vâveylâlar Bahçekapıda, Köprü üstünde, Karaköyde devam ediyordu.

Kendi zamanında olmayan yenilikleri görmek istiyen Fatih, Tünele binmek arzusunu gösterdi. Antrede biraz durdular. Fatih, gazete ve mecmua satan bayiin önünde, boydan boya açılmış Amerikan, İngiliz, Alman, Fransız, İtalyan mecmualarına baktı ve yürüdü. Turnikenin önündeki kuyruğa girdiler. Ahaliden kimi Fransızca, kimi İspanyolca konuşuyor, kimi de Türkçe suallere İngilizce cevap veriyordu. Tünelin içi de Babil kulesi halinde idi.

Beyoğluna çıktılar. Köşede yalnız Fransızca kitaplar satan dükkânın önünden karşı kaldırıma geçtiler. Fatih yalnız Almanca kitaplar satan bir dükkânın vitrinine de bir göz attıktan sonra, yürüdü. Bu sefer Fransızca ve İngilizce kitaplarla dolu başka bir vitrin... Sağ tarafta yine bir Fransız kitapçısı, bir tane daha... Nihayet büyük Fransız kitapçısı Hachette...

Fatih sordu:

— Burada yalnız Türkçe kitaplar satan bir kütüphane yok mudur?

Gökay, önüne bakarak cevap verdi:

— Yoktur efendim.

Galatasaraya doğru yürüdüler. Fatih her iki taraftaki mağazaların isimlerine dikkat ediyordu: Liyon, Luvr, Bazar dö Bebe, Havana pazarı... Galatasarayı geçtiler: Degüstasyon, kubis, Atlantik, Ekspres, Amerikan Haberler bürosu daha ileride İngiliz lisan dershanesi ilâh... ilâh...

Çoktandır yaya yürümeği unutan Gökay yorulmuştu. Radyo evine kadar zar zor sürüklendi. Orada büyük bir inşaat hazırlığı gören Fatih sordu:

— Burada ne yapılıyor?

— Efendim, meşhur Amerikan Hilton oteli...

Fatih gürledi;

— Ne?

Gökay korkudan ve yorğunluktan bitkin, kekeledi:

— Hil... Hil... Hilton...

— Bu radyo müessesesini kim kurdu?

R. C. A. Amerikan şirketi...

Fatih geriye döndü, biraz yürüdü ve «Kordon Blö» diye bir levha görünce sordu:

— Bu nedir?

— Bir lokanta efendim.

— Sahibi Türk müdür?

— Hayır efendim, Romen.

Fatih haykırdı:

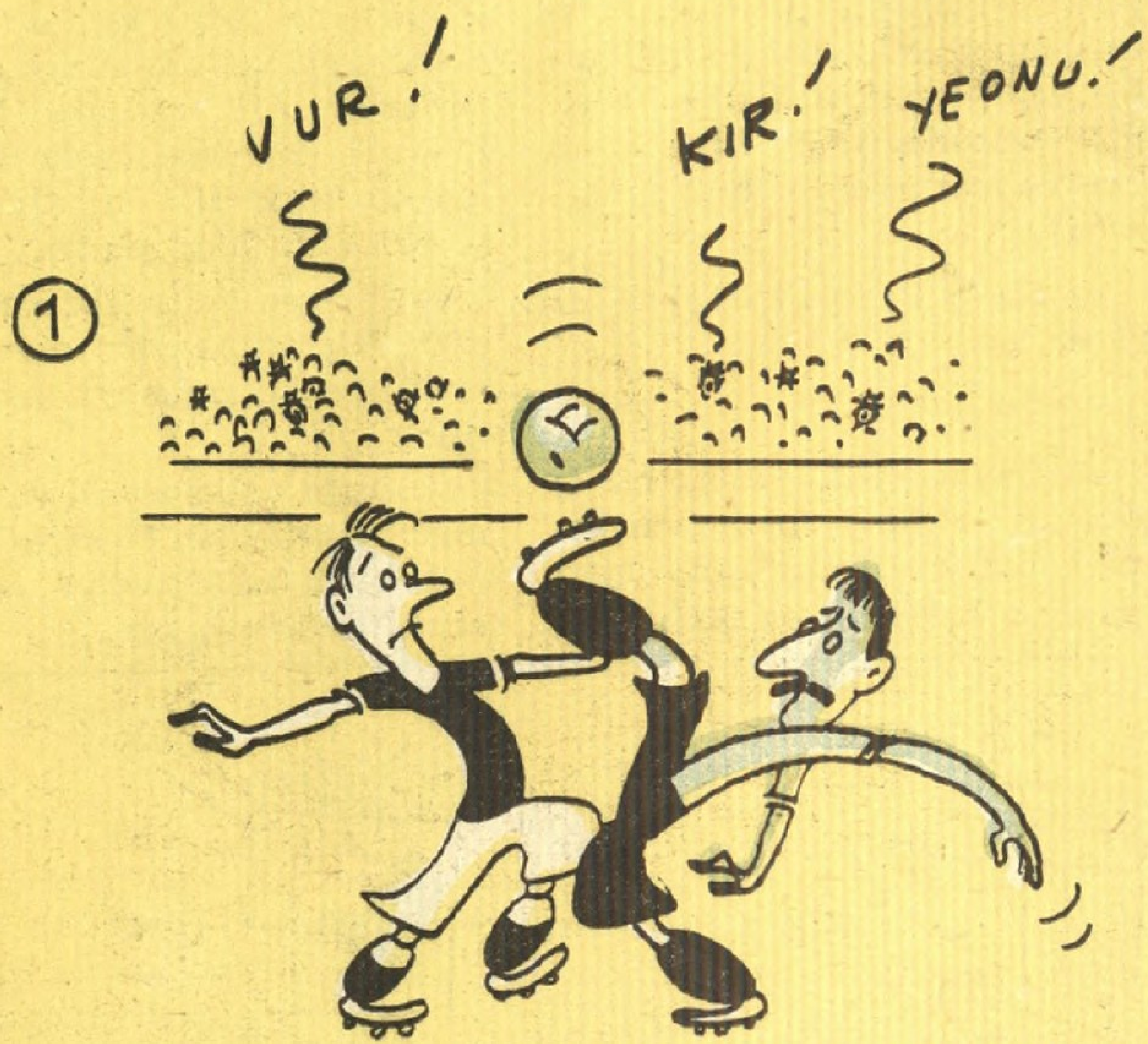
— Bu şehirden senden başka Türk yok mudur?

Gökay bu son sual karşısında büsbütün şaşırmıştı. Boğulur gibi kekeledi:

— Va, va, vardır efendim...

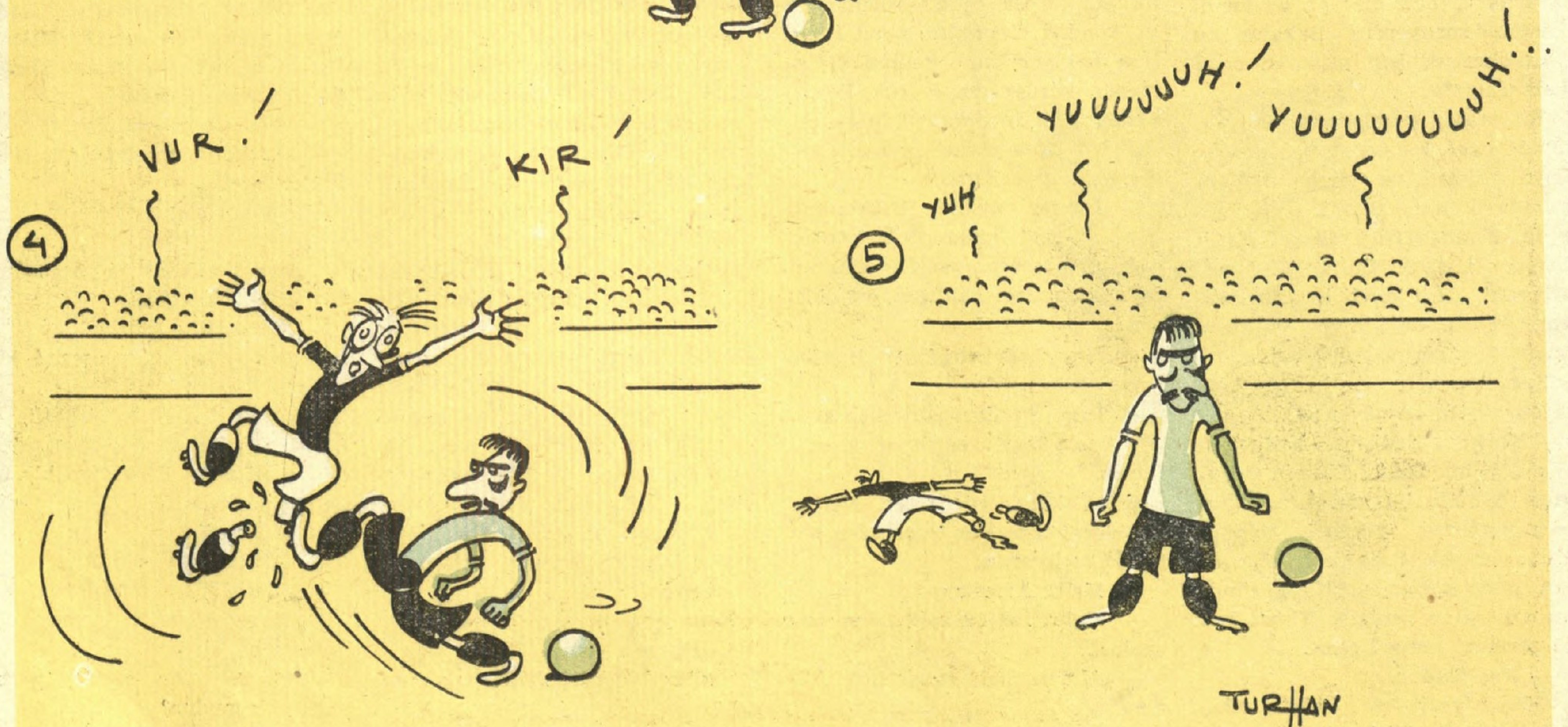
Ve şirakkadak düşüp bayıldı.

CIZ

1
VUR!
KIR!
YEONU!

2
VUR!
KIR
VUUUUUUR!

3
VUUUUR!
VUUUUUUUR!
KIR!
VUR ULAN!

4
VUR!
KIR!
5
YUH
YUUUUUUH!
YUUUUUUUUUH!..
TURHAN

190

Futbol

OOO, SİZİN MAHDUM-
YİNE MAÇA GİDİYOR GALİBA!..
İNANAYIM MI?.
ELBET.. BEN "VEFALI" YIM!.
MİSKİN!.BEN DE ÇEKTİĞİN ŞÜTLERE
BAKIP SENİ BİR ŞEY SANMIŞTIM!..
KALECİ İLE KARISI !..

Heykel konuştu

İstanbul radyosunun değerli spikeri Orhan Boran'la, daha doğrusu onun «Şehirde bu hafta» isimli röportajlariyle şey yarışına çıktık ya... İşte yine hazretin ruhu bile duymadan, hem de bir heykeli konuşturdum. Facia şöyle cereyan etti: Galatasaray lisesine bir hal oldu son zamanlarda. Boyuna çalışıyorlar. Resim sergisi açan onlar, konferans tertip edenler onlar, maç yapan yine onların öğretmenler takımı... Şimdi de, pek tabiî sayın büyüğümüz Küçük Valimizin kurdelesini kestiği bir tunçtan Fatih Heykeli diktiler. Torunlarının bu duygulu hareketinden, muhakkak merhumun ruhu şadolmuştur. Ama, ben, bir de kendisine sorayım dedim ve sordum:

— Sultanım, bu kadirşinaslıktan memnun musunuz?

Heykel, mintarafillâh dile geldi:

— Memnunuz elbet, yegâne memnun olduğumuz hareket budur.

— Neden yegâne?

— Benzeri yok da ondan. Heykelin haram olmadığını, suretin tapılmamak şartiyle günah olamıyacağını anlayıncaya kadar beş yüz yıl geçti, hele şükür, bunu ilk idrâk edenlerin garbe açılan pencere başında oturanlar olması tabiîydi...

— Peki ama, şehir muazzamdır. Karınca kararınca biz de size olan hayranlığımızı...

— Malûm, malûm. Neslin karıncaya döndüğünü Valiniz her cihetten ifade etmektedir: karınca gibi çalışkandır, karınca kararıncadır. Ama nerde benim Ulubatlılarım, Yeniçeri Hasanlarım, Sipahi Muratlarım?

— Türbelerinde...

— Evet, şehitleri öldürüp gömmek yeni usuldendir. Bunları kavuğuma anlat oğul... Asfalt diye şehre yüzkarası düşer, sonra üstüne basamazsınız. Biz denizde at sürdük, siz koskoca gemiyi yürütemezsiniz. Biz külliye kurduk, siz kül edersiniz. Bizim fetheylediğimiz âbidatı siz müzehane yapıp seddeylersiniz. Daha hangi birini sayayım?

— Üzülme hünkârım, bu nesil senin torunlarındır, izinizden yürürler...

— İspatı nerede?

— İşte: Sen bu şehri fethettin, vicdanları hür bıraktın. Senden beşyüz yıl sonra Gökay hemşehrilerin kalbini fethetti, o dahi hafta sekiz gün dokuz, Patrik Athenagoras'la kucak kucağa... değil mi?

Heykel sustu. Yüzünde acaip bir tebessümün izleri dolaşıyordu.

Seyyah — Bu nedir?.
Rehber — Türk sigortası!..

SOKAKLARDA HAYVAN OYNATMAK YASAK EDİLDİ (Gazeteler)

Ayıcı — Şimdi size kocakarıların hamamda nasıl bayıldıklarını yapacağım!..

Altın küpü!..

Bankada hesabımız yok ki, şöyle İstanbulun yazlık yerlerinde bir katlı bir köşk sahibi olalım? Hem nerede bizde o talih... Son zamanlarda ince ince terleyip öksürmeğe başladığım için patron halimden şüphelenmiş olacak:

— Gel sana bir mektup vereyim, git Cerrahpaya, bir film çektir, muayene ol... dedi.

Eh, bu zamanda bir mektupla bu kadar iş görmek de az sayılmaz. Cerrahppaşaya hurda bir halde vardım (anlayın işte, otobüsle gittim). Allah razı olsun, muayenemi yaptılar. Oralarda netice almak için bekleyip dururken, yeni verem pavyonunu kazan amelelerin başına gitmişim. Hay gitmez olaydım. Herifler toprak altından bir küp dolusu altın çıkar mıyorlar mı? Vallâhi masal değil, uyanık rüya da görmedim. Tam bir küp dolosu altın... «Aman bana da» diye üzerlerine atılmışım. Gömleğimin yakası, kravatım, ceketimin cep kapağı, Karagözde olduğu gibi, başka baska zevatın elinde kalarak küpün basına kadar ulasabildim. Ellerimi daldırır daldırmaz, meşhur Karun'un hazinelerine girmişim gibi, avuclarım sahici altınla doldu. Ha şimdi uyandım, ha şimdi uyanacağım diye bekleyip dururken, bir de baktım ki, sahiden uyanıkım. Altınlar da hakiki Bizans altını...

Eh, zengin oldum sayılırdı... Millet küpün başında hırlaşa dursun, oraya çömeldim. Hani sözde muayenenin neticesini bekliyeceğim. Be sersem, hazır kolun koynun altın doluyken defolup gitsem ya... Vermeyince Asvas, neylesin Kostantin Dragozas... Öyle, affedersiniz, sersem sersem hayale dalmış, zam bekliyen memur misali düşünüp dururken, carrp, tepemde bir polis belirdi:

— Nedir o elindekiler?

— Elimdekiler mi? Altın tabiî.

— Neden tabiî oluyormuş? Elinde altınlarla hastahane bahçesinde oynamak tabiî bir şey midir?

— Hayır, değildir.

— Siz asabiye paviyonundan mı kaçtınız?

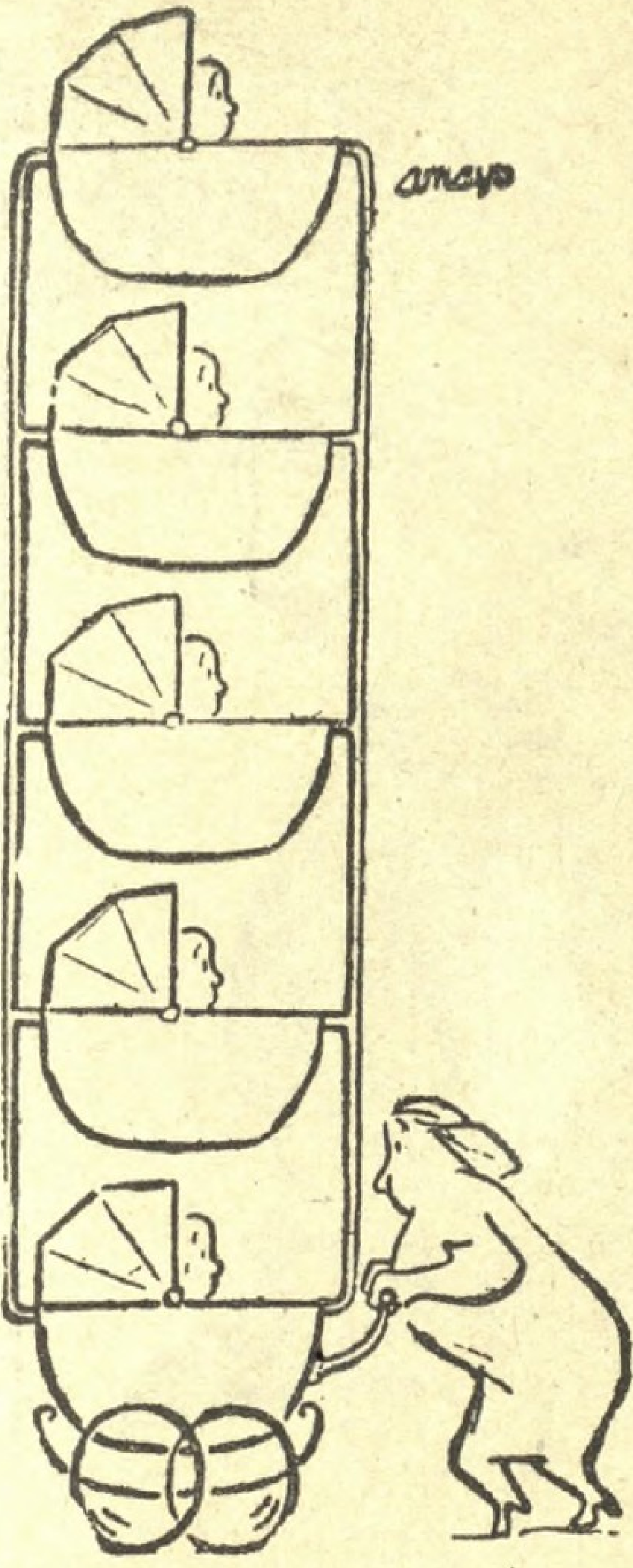
— Yooo...

— Nerede buldun öyleyse bunları?

Deyince buz gibi ayıldım. Kör talih, sersem kafa... Hiç polise katakulli oynanır mı? Belediye müfettişi mi bu? Yürü karakola dediler, yürüdük. Gazeteciyiz diye bıraktılar ama, altınlar gittikten sonra. Şimdi patron duyar da muharririn bu kadar enayisini çalıştırmam diye yol verir korkusuyla ayrıca yüreğim hezal yaprağı gibi titriyor...

— İstanbul Muhabiri —

Amerikan Beşizleri!..

Ne göstersin?

Operet oynanıyordu, Perde arasında rejisör, tamamen denecek kadar çıplak bir figüran kıza:

— Küçük, dedi. Biraz daha hüs niyetini göstermelisin!

«Hüsnüniyet» in manasını bilmiyecek kadar cahil olan kızcağız, hayretle rejisöre baktı:

— Elimden geleni yapıyorum. Başka gösterecek ne kaldı?

O

YENİ MODA

Tiyatro kişesine bir bayan geldi:

— Bu akşam temsil var değil mi?

— Var efendim.

— Kaçıncı temsil?

— Üçüncü!

Kadın dudak büktü:

— Desenize daha iyi mi, fena mı belli olmamış?

— Ne gibi efendim!

— Hele yüzüncü temsili olsun da o zaman gelirim!

Ve döndü gitti!.

YAZISIZ!..

Dünya Mizahından

Piyano

Aşağıdaki parça on dokuzuncu asrın en ağırbaşlı filozoflarından biri olan Hippolyte Taine'in bir mizah antolojisinde çıkmış yazısından alınmıştır. Demek tebessüm ve zarafet, zekâ ve ilme pek aykırı bir şey değilmiş!)

★

Piyano başından kalkmış bir kadını alkışlamak için üç usul vardır. Uzakta iseniz ellerinizi havaya kaldırarak onu alkışlarsınız. Tâ ki kol düğmelerinizle eldivenlerinizi herkes rahatça görebilsin.

Artistin yanında bulunuyorsanız yavaş sesle şu sıfatları sıralarsınız: «Güzel, ulvî, ilâhi, ne zevk, ne ifade, ne duygu!» Eğer piyanist aptalca bir şey ise: «parmaklar alev ve yıldırım gibi.. Nağmeler ok gibi kalbe işliyor» tarzında şairâne tasvirler yaparsınız.

Eğer kendinizi sanatın inceliklerine vâkıf bir insan olarak tanıtmak istiyorsanız: «Nağmeler inci gibi parmaklardan dökülüyorlar. Truller mükemmel; ton değişmeleri harikulâde» gibi sözler sarfedersiniz.

Sanattan anlamanın en yüksek şekli çalınan parçaların sahiplerini öğrenmek ve onların adını yakın bir ahbaptan bahseder gibi teklifsizce söylemektir.

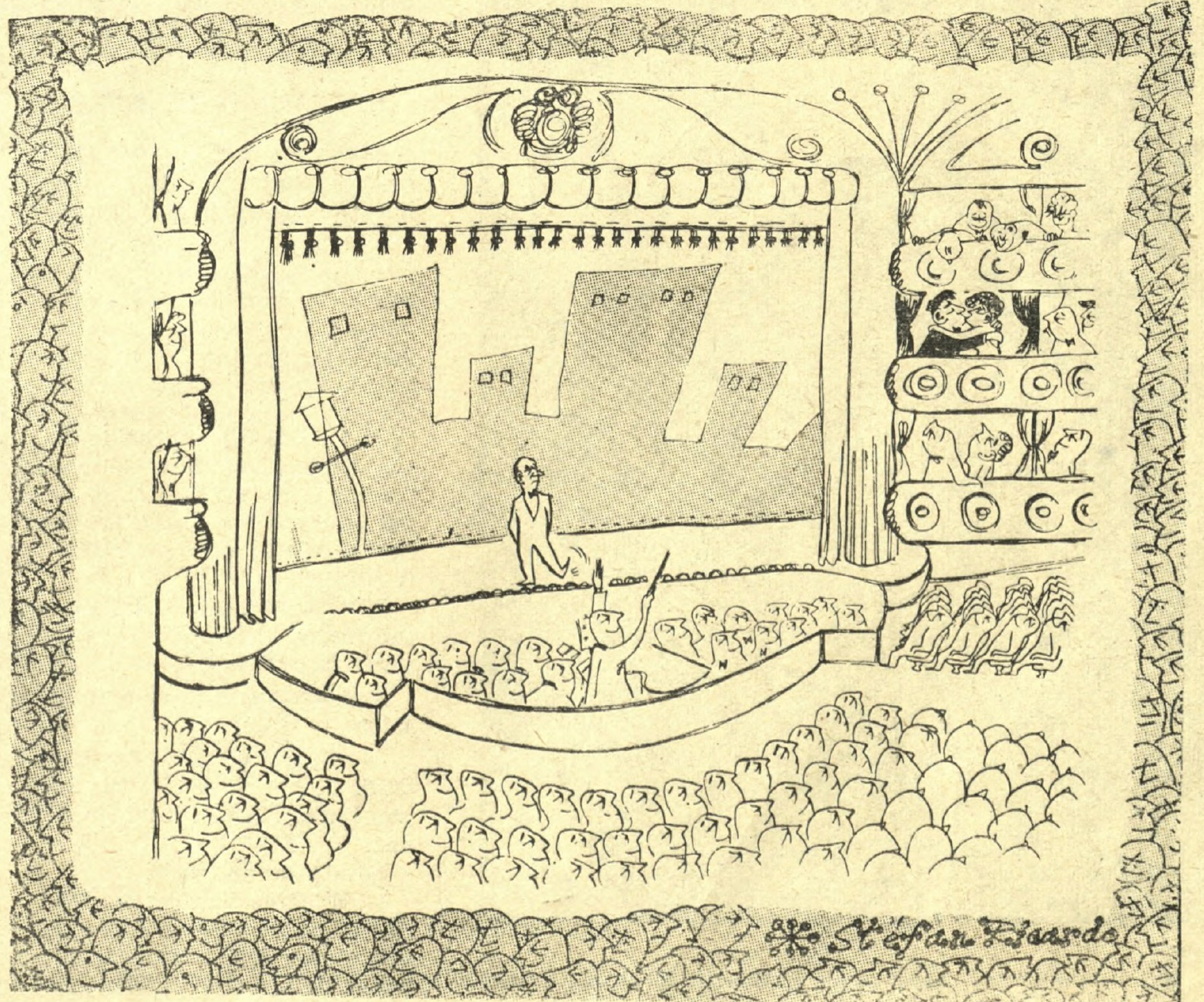
Son usul: Büyük musiki üstatlarından bir kaçının tercümei halini bilmek ve eserleri çalınan bestekârı bunlardan biriyle mukayese etmektir. Hayatını ezberlediğiniz bestekârı nasıl biliyorsanız eseri çalınan üstadı da öyle biliyorsunuz sanarak bilginizin genişliğine hayran olurlar. Hele büyük adamlara ait bir kaç fıkra da anlatacak olursanız muvaffakiyetiniz katmerli olur.

YAZISIZ!..

Bu kısım bittikten sonra piyanistin methüsenasına geçer, bestekârın ruhunun âdeta ona hulül etmiş bulunduğunu söyler ve o gece kimsenin onu sizin kadar iyi anlamamış olduğunu ima edersiniz.

Hypolyte Taine

YAZISIZ!..

193

Eski Türk Mizahından

Softa Fıkraları

ZAVALLI TAVUK

Bir derviş ile üç softayı bir eve yemeğe çağırmışlardı. Ev sahibi:

— Kusura bakmayın bu akşam şu kızarmış tavuktan başka yiyeceğimiz yok... Ona göre idarei maslahat edin, dedi.

Derviş bedbin bir tavırla evvelâ hocalara, sonra tavuğa baktı:

— Allah yardımcısı olsun bîçarenin, dedi.

○

SOFTANIN YALANI

Bir eski zaman zengini, bir gün, bir softaya şöyle söyledi:

— Hocam... Senin yalan söylemek fennindeki maharetin mâlûm... Şimdi hiç düşünmeden bana bir yalan söylersen sana iki beyaz mecidiye var...

Softa cevap verdi:

— Üç beyaz mecidiye hatırı için günaha giremem; Allahtan korkarım..

— Al paraları hoca... Kazandın..

Kız — Ümitlerimi, hayallerimi, emellerimi tahakkuk ettirebilecek misin?.

Erkek — Bilmiyorum ki, kaç paralık şeyler!..

— Bizim «köroğlu» yamandır, her gün oklava elinde hamur açar..

— Bizimki de öyledir: Her akşam oklava elinde bana kapıyı açar!..

○

SOFTALARA ZİYAFET

Eski valilerden biri bir Ramazan gecesi iftara davet ettiği ahbaplarına anlatıyordu:

— Ben cer hocalarına çok acırım ve kendilerini elden geldiği kadar korurum. Sivas vilâyetinde bulunduğum sırada bir gün ava çıkmıştım. Yolda üç fakir cer hocasına rastgeldim. Bunlar açlıktan ve yorgunluktan yarı ölü denilecek bir haldeydiler. Hemen civardaki sürüden bir koyun aldırıp kestirdim, derhal ateş yaktırıp kızarttırarak hocaların mükemmelen karnını doyurdum.

Lâkırdının bu noktasında misafirlerden biri kendini tutamıyarak hafifçe güldü.

Paşa alıngan bir adamdı. Misafire:

— Niçin güldünüz efendim?. Dedi, üç bîçare softaya bir koyun ikram etmeme inanmadınız mı?.

Misafir cevap verdi:

— Estağfurullah paşam. Mürüvvetinizden şüphe etmek akla gelecek şey değil... Bendeniz bir koyun ile üç softayı mükemmelen doyurduğunuzu zan buyurmanıza güldüm.

SOFTANIN MİRASI

Eski paşalardan biri Ramazanlarda konağında namaz kıldırmağa gelen iki softaya üçer mecidiye aylık bağlamıştı. Baba oğul olan bu softalar her ay başı konağa gelirler ve kâhyadan üçer mecidiye aylıklarını alırlardı.

Baba softa bir gün birdenbire ölüverdi. Ay başında aylık almak için konağa giden softa eline üç mecidiye verilince:

— Kâhya efendi, hesapta yanlışlık var, dedi, bana altı mecidiye verecek değil miydin?.

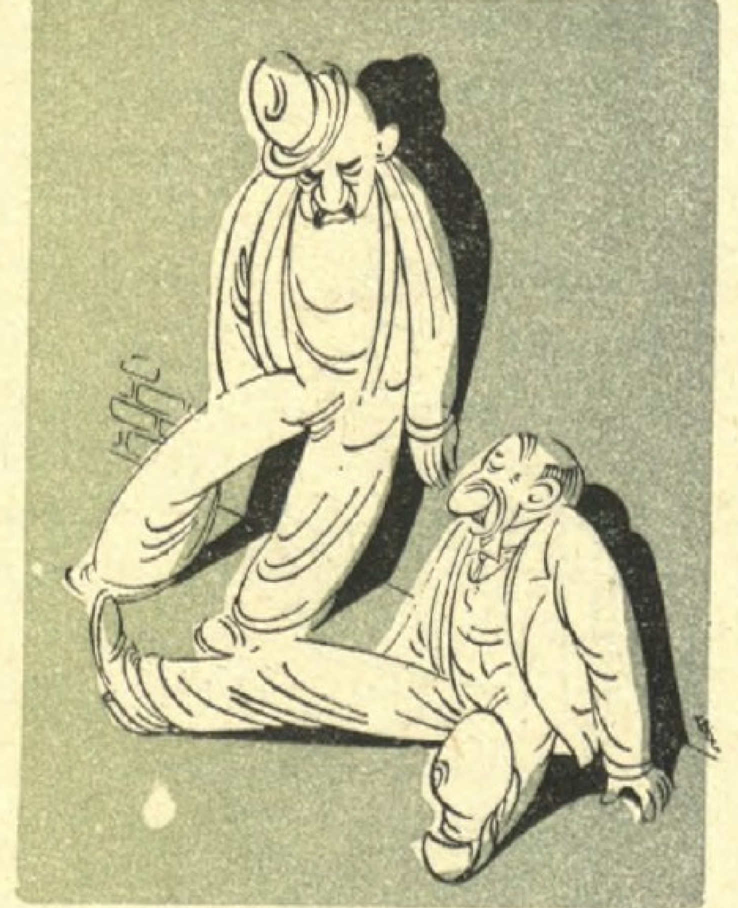
— Niçin?.

— Üçü benim, üçü peder merhumun...

— İyi amma, senin baban öldü.

Softa hayretle:

— Acaip, dedi. Ölüm hak miras helâl... Peder vefat ettiyse mirasını ben mi yiyeceğim, paşa hazretleri mi?.

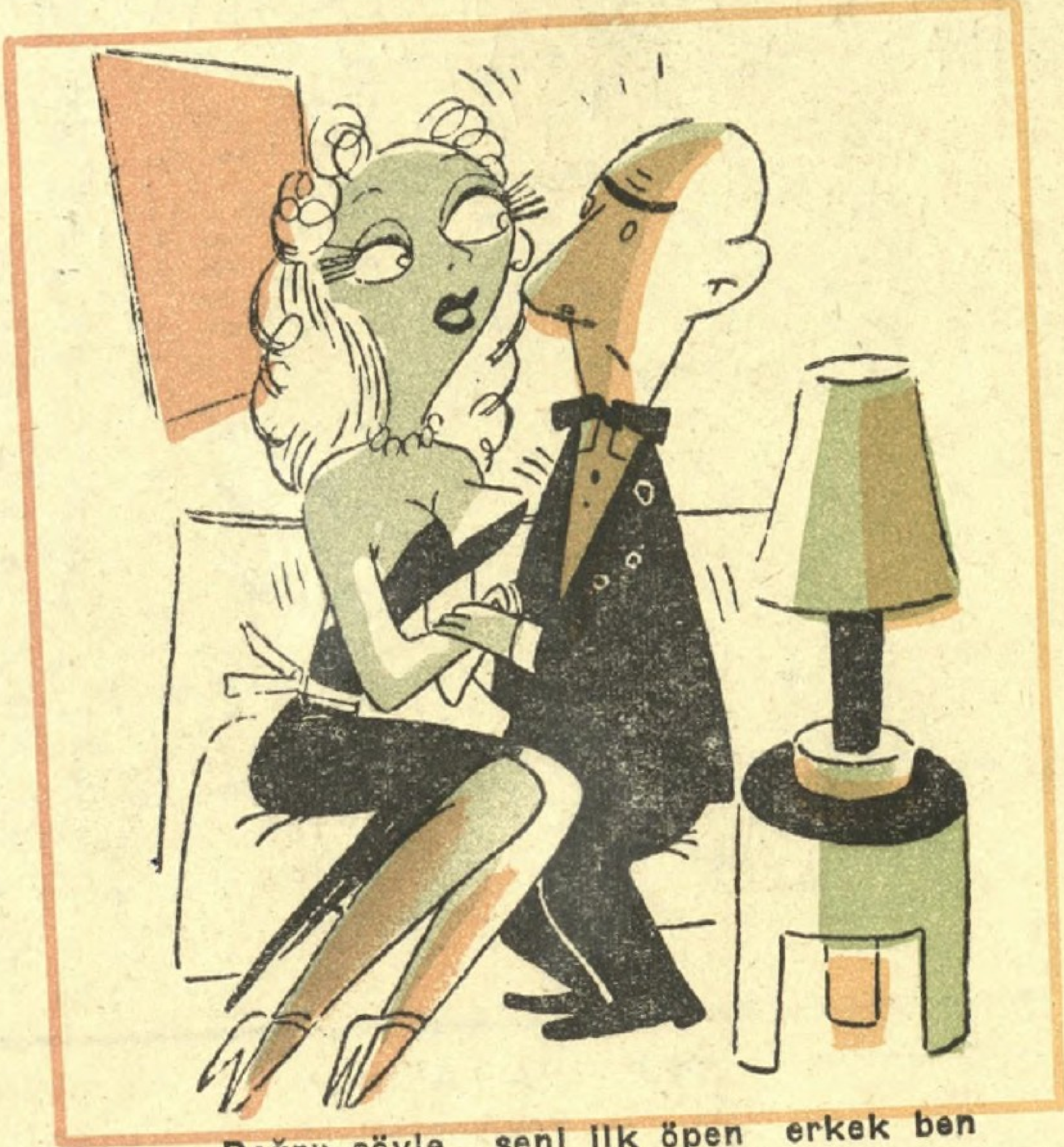

— Kütük olduk!

— Aldırma...

— Aldırma olur mu, karım balta olacak!..

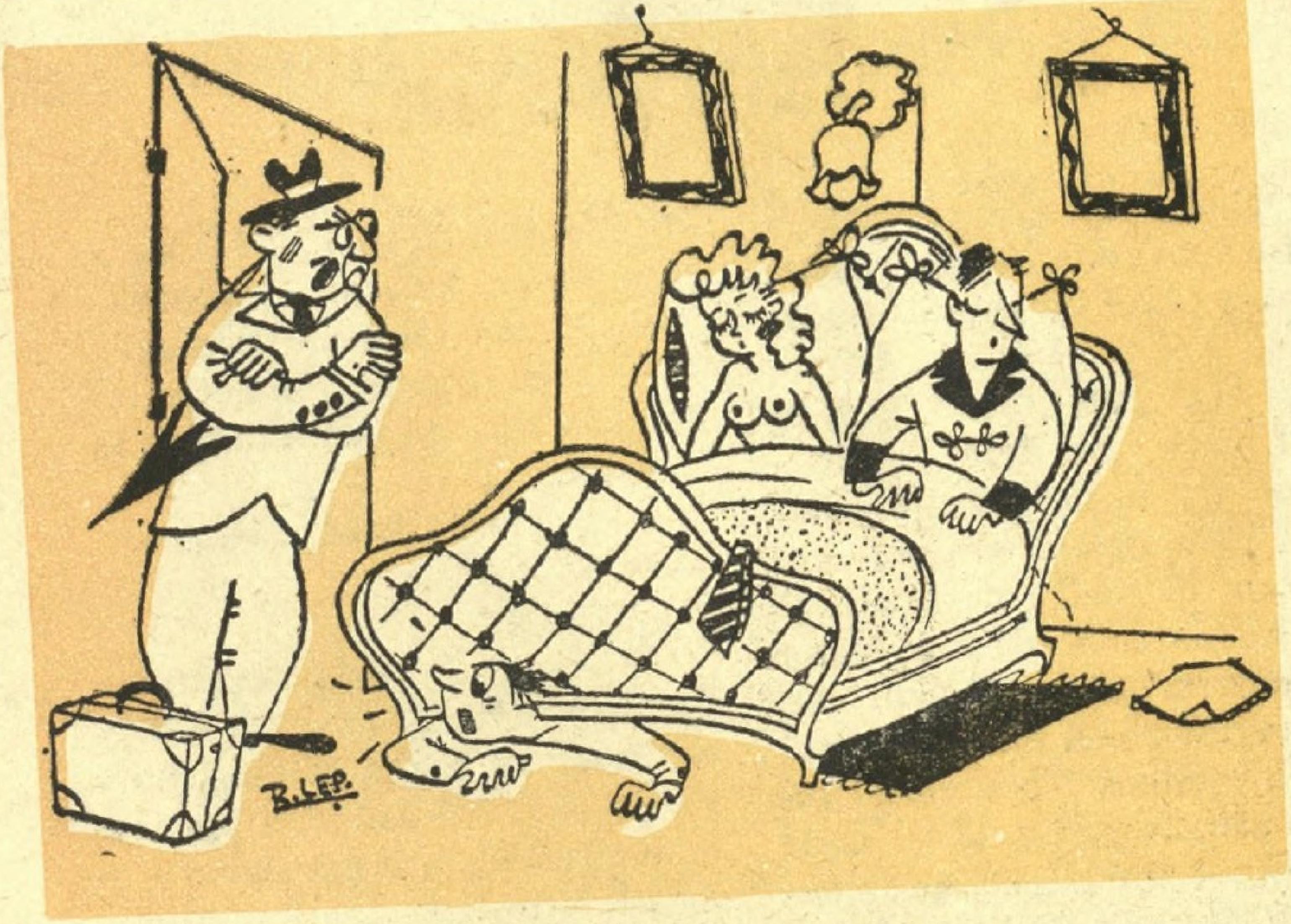
DÜNYA KARİKATÜRLERİ

— Doğru söyle, seni ilk öpen erkek ben miyim?.

— Dur, hatıra defterime bakayım!..

— İl Travaso —

— İkimizden birini tercih et...

— E, ben ne olacağım?..

— Le Hérisson —

— Şu yemekte gazete okumaktan vazgeçmedin gitti!..

— Le Hérisson —

— Hatıram çabuk solmasın diye, size bir demet yerine bir saksı getirdim!...

ORTA ÇAĞDA :

— Bak, naftalin koymayı unutmuşsun. Güveler zırhımı delik deşik etmişler!..

— İl Travaso —

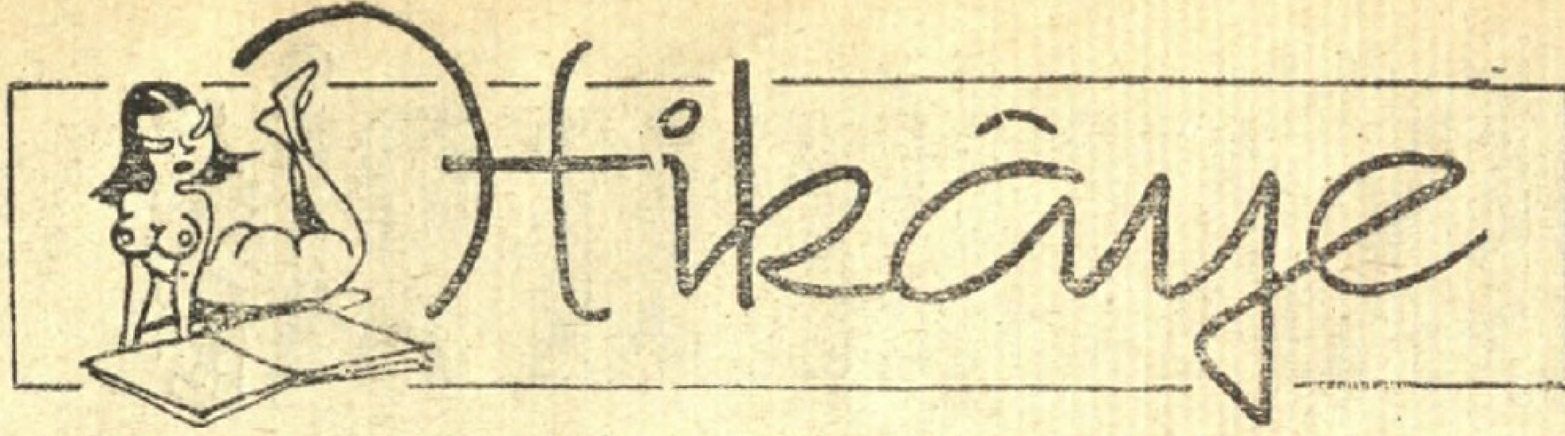

— Siz de mi âşığısınız?.

— Hayır, ben kocasıyım!..

— France Dimanche —

195

İki Yüzlü Adam

Akbaba'ya hikâye yazmak için oturdum makinemin başına. Kafamda güzel bir mevzu tasarlıyorum kendi kendime. İstiyorum ki hem güzel olsun, hem orijinal, hem de neşe verici... «Bu kadarı da deve artık. Bir hikâye hem güzel, hem neşe verici, hem orijinal nasıl olur?» diyeceksiniz ama, olabilir. Yeter ki muharriri kafa patlatsın. Çünkü, mevzuu güzel olmazsa, okuyucuyu sarmaz. Neşe verici olmazsa patron geri çevirir. Öyle ya, nihayet bir mizah mecmuasında yazıyoruz. Milleti ağlatacak değiliz ya... Orijinal olmazsa, onu da fakiriniz yazamam; yani temcit pilâvı gibi evirip çevirip ayni konuları tekrarlamak prensiplerim dışındadır.

Tam, bir nevi itiraf gibi «Akbaba'ya hikâye yazmak için oturdum makinemin başına» cümlesini bitirmiş, daha sonraki mülâhazaları döktürüyordum ki, refika cariyeniz ensemde bitti. Gayet mültefit bir sesle:

— Kolay gelsin, ne yazıyorsun? diye sordu.

— Mecmuaya hikâye...

— Iyi bir mevzu mu, bâri?

Bu cümle kadar sinirime dokunan şey yoktur. Lâkin istifimi bozmadım. Ayni yumuşaklıkla:

— Olmasa işe başlamazdım ki, bilirsin... dedim.

— Anlatsana bana...

— Hayhay. Şöyle düşünüyorum: Bir adam olacak, her hikâyede olduğu gibi.. Evli bir adam. Tabii karısını aldatacak...

— Neden tabii oluyormuş?

— Yani, gülünç bir netice çıkarmak için bu lâzım demek istiyorum...

— Şüphesiz hikâyede...

— Şüphesiz.

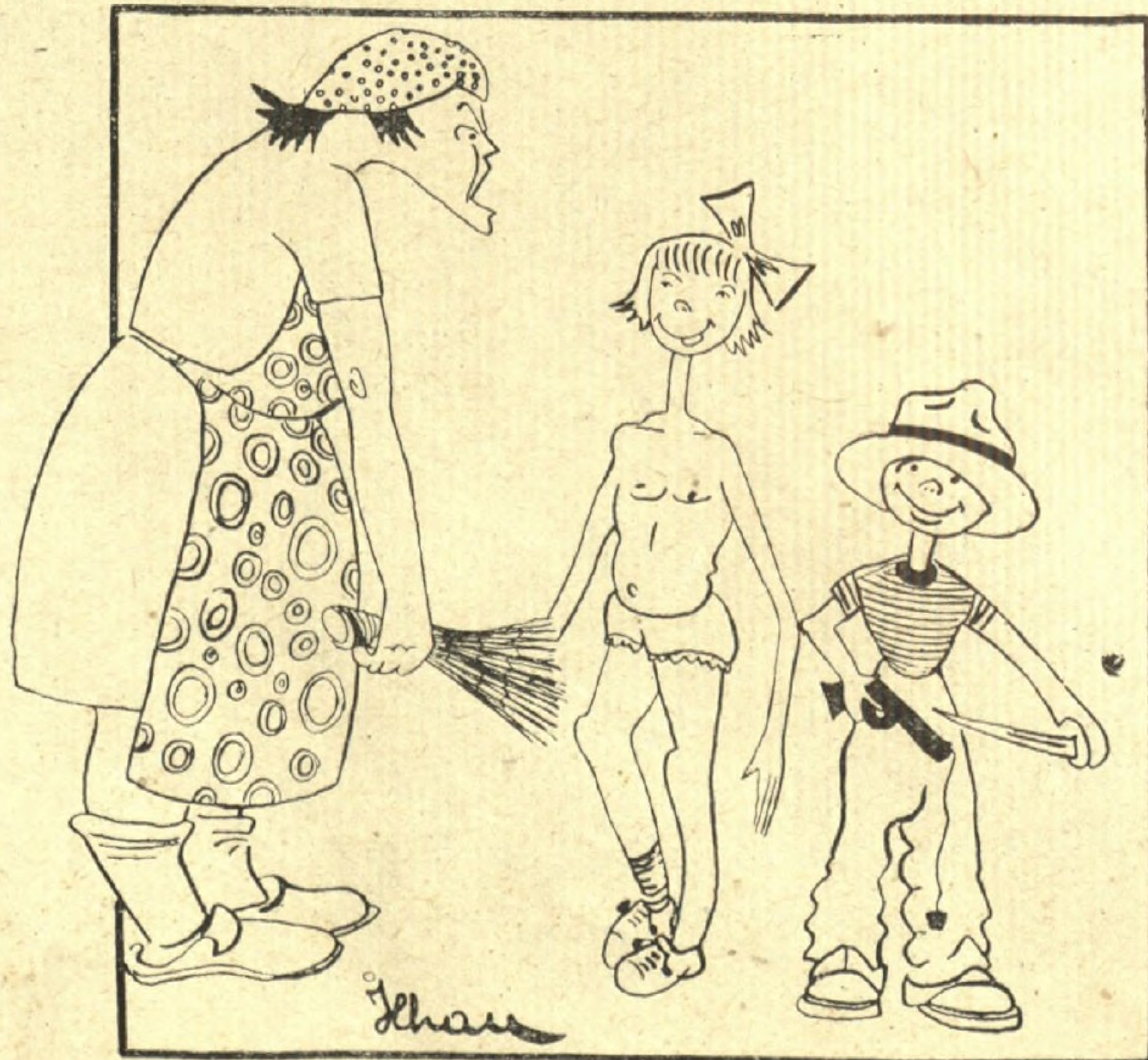
— Sonra?

— Adam kurnaz, sevgilisine kendisini meselâ avukat diye tanıtıyor ve başka isimle... Sonra bir aksilik yüzünden karısiyle metresi karşılaşıyorlar ve adamın iki yüzlü bir hayat sürdüğü, birkaç hüviyeti olduğu meydana çıkıyor...

Karım burun kıvırdı :

— Böyle mevzu olur mu ayol? En aşağı yüz hikâye okumuşumdur böyle iki isimli kocalar üzerine ben. Pek beğlik...

Bu son cümle, üzerimde soğuk bir duş tesiri yaptı. Bütün hevesim kırıldı. Böyle olunca artık devam edemezdim yazmağa. Lâf aramızda, şu kadınlar bazan öyle münasebetsizlikler yaparlar... Kâğıdı daktilodan çekip yırttım. Şimdi yeni birşey düşünmem lâzımdı. Aksilikler üstüste geliyordu. Bu sefer kapı çalındı. Hani Allah cümlesinden razı olsun ama, çalışma günüm olduğunu bildikleri halde şu eş dost hiçbir pazar beni rahat bırakmamıştır. Onlar olmazsa mutlaka sucu, elektrikçi, tahsildar takımından biri gelip para ister, ne yapıp yapıp canımı sıkarlar.

— Neye soyundun kız?!..
— Yerli filmcilik oynuyoruz anne!..

PAPATYA FALINDA :
— Seviyoooor!..

Kapıya karım koştu. Biraz sonra da hışım gibi odadan içeri girdi:

— Seni istiyorlar.

— Kim?

— Tanımadığım bir kadın.. Şık, oyalı boyalı bir şey... Üstelik adını da bilmiyor, doktor Rıza diye soruyor.

— Ben değilimdir.

— Nasıl olur? Elindeki adres sarih. Sen kendin davet etmişsin...

Hatunun konuşma tarzı garibime gitti... Çıktım. Baktım sarışın, çok güzel, ama oldukça bayağı bir taze...

— Kimi istiyorsunuz efendim?

— Sizi, beyfendi.

— Ama ben sizi tanımıyorum. Doktor da değilim, adım da Rıza değil...

— Biliyorum, hamfendi demin söyledi ama, beni Rezan gönderdi...

— Hangi Rezan?

— Canım, bilmemezlikten gelmeyin... Muayenehanenizdeki odada...

— Benim muayenehanem filân yok...

— Canım, zaten adı muayenehane onun. Neyse, işte Rezan verdi adresinizi. Ona asıl adım bu değil, evliyim de ondan ismimi saklamak lâzım dememiş misiniz canım?

Şakaklarımın terlediğini hissettim.

— Peki, ne istiyorsunuz? diye sordum.

— Bir haftadanberi görünmüyormuşsunuz. Kendi gelmeğe cesaret edemedi. Sizinle muhakkak görüşmek istiyor. Halledilecek bir mesele varmış. Ele geçer diye mektup da yazamadı. Mâlûm ya, o da evli...

— Bu işde bir yanlışlık var efendim. Dedim, benim muayenehanem yok, o isimde bir kimse de tanımıyorum. Siz hangi evi arıyorsunuz?

— Burasını... Serasker sokağı 69...

— Affdersiniz, burası 96... Yanlış gelmişsiniz dedim ya...

Kadıncağız fena halde mahcup oldu, gitti. Ben de içeri girdim. Hanımda surat bir karış.

— Neymiş? Doktor muymuşsun, değil miymişsin? Anlattın mı kadına?

Omuzlarımı silktim:

— Evet, dedim, yanlış gelmiş 69 numarayı arıyormuş...

Karım hiç cevap vermedi. Yalnız biraz sonra:

— Bâri, dedi, mecmuaya bu hikâyeyi yazacaktın, üstüne hayatı hakikiyeden sahneler diye başlık koyaydın!

İşte o zaman ayağım suya erdi. Karımın nazarında iki yüzlü adam ben olmuşum da haberim yokmuş... Şimdi siz olun da, işin içinden çıkın bakalım. Gerçi onun sözünü dinledim, yine ayni mevzuu yazdım ama, bunun bana neye malolduğunu bir bilseniz!

Hikâyeci

1961

KEMİKSİZ AYŞE

EDEBÎ ROMAN : 4

— Ne yapsın? Kabahat onda mı? Başına neler gelmiş ve bu yola girmiş bir kere... Ressam olsun da bizim gibi sürünsün mü? Şimdi onun sayesinde karnımız doyuyor.

Faik yine homurdandı:

— Öyleyse hepimiz yankesiciliğe başlıyalım.

— Becerebilsem, hiç durmam, dedi Necdet.

Ayşe ona döndü:

— Ver elini bakayım bana.

Necdetin elini avucuna aldı, parmaklarını teker teker muayene ettikten sonra:

— İyi, dedi, sen becerirsin.

Necdet şaka ile ciddî arasında cevap verdi:

— Öğret bana da beraber çalışalım.

— Öğretirim.

— Ne kadar zaman ister?

Ayşe düşündü. Sonra Necdetin yüzüne uzun uzun baktıktan sonra:

— Bir iki ay ister, dedi.

Faik benim yüzüme bakıyor, bu kızın aramıza kötülük mikropları getirdiğini bana hissettirmek istiyordu.

Ayşe bunu çaktı. Hemen Faike döndü ve onun çenesini okşıyarak:

— Tontonum, dedi, üzülme, ben de bu işte duracak değilim. Bir plânım var. Hele o olsun, bırakacağım bu zanaatı.

Ben sordum:

— Ne plânı?

— Bir elde seksen bin lira, yüz bin lira vurmak istiyorum.

— Cebinde bu kadar büyük para taşıyan adam var mıdır?

Ayşe bu suali bekliyormuş gibi, meslekî bir pişkinlikle tereddütsüz cevap verdi:

— Yoktur ama, tüccardır herif, bankaya gider, yüklü bir para alır, yazıhanesine döner. O gün ödenecek büyük bir bonosu vardır.

Necdet mırıldandı:

— Öyle ya... Doğru...

— Peki, dedim, sen nereden anlarsın bunu ?

— Bankanın veznesi önünde günlerce bekliyeceğim. Nihayet av düşecek.

Sahne gözümün önünde canlanıyor, fakat vezneden büyük bir para çeken adamın cebinden cüzdanını Ayşenin nasıl araklıyabileceğini merak ediyorum.

— Peki ama...

Ayşe ne soracağımı anlayarak:

— Ha... dedi, işte bütün marifet orada... Herifin cebinden parayı çekmek, değil mi?

— Tabiî.

Ayşe güldü:

— Anlat! Nasıl yaparsın? dedim.

Anlattı.

O kadar canlı anlatıyordu ki, sahneleri gözlerimizle görür gibi olduk.

— Vezneden parayı çekti mi adam, diyordu, ya ceketinin iç cebine koyar, yahut pantalonunun arka cebine. Bazıları yeleğin iç cebine koyup iliklerler. Bunlar da iş yok. Kimi de elindeki çantaya para destelerini istif eder. Bunlarda da iş yok. Var ama, çok zor. Büyük para alanlar, meselâ on tane beşer binlik alanlar cüzdanlarına koyarlar. Cüzdanlarını da ceketlerinin iç cebine, Fakat veznenin önünden ayrılınca kollarını ceketin üstünden cüzdana bastırırlar. Çalınmasın diye.

Necdet bağırdı:

— Yahu!. Bunları nasıl öğrendin?

— Çok durdum banka veznelerinin önünde... Karatik etmek için... Göreyim kaç türlü adam var diye... İki defa dayanamadım, çarptım ama ufak işler... Birinde iki yüz lira, ötekinde de yüz lira... İkisi de kadındı. Asıl benim gözüm büyüklerde. Sırası gelmedi daha onun. Tam biçimine getirmek lâzım. Yarın sen benimle İş bankasına gel de gör.

Faik iki elini havada sallayarak:

— Aman! Allah göstermesin!.. diye bağırdı.

Ayşe ona ters bir yan bakışla cevap verdi:

— Korkma ulan, sizi zanaata sokacak değilim. Sizin yanınızda da bir şey yapmam. Sade gelsin, görsün diye. Paraları nasıl alıp gidiyorlar.

Ben sordum:

— Peki, peki... Sonra?.. Herif koluyla sıkıştırıyor parayı... Aklı orada... Bankadan çıkıp gidecek. Ne yaparsın sen?

Ayşe başını salladı:

— Ya... İşte... dedi, aylardanberi bunu düşünüyorum. Karşısına çıkıp oyalamak lâzım tabiî adamı... Bir saniye parayı ona unutturmak... Meselâ telâşla arkasından koşarım: «Beyefendi, sizi çağırıyorlar» derim. Döner, durur. Parmağımla vezne tarafını gösteririm. Oraya bakar, İşte o bir saniye... kâfi... Çektim gitti cüzdanını...

Necdet mırıldandı:

— Kolay değil...

— Kolay olsa durur muydum şimdiye kadar?... Tabiî kolay değil... Fakat yapacağım.

— Sen vazgeç bu sevdadan Ayşe..

— Hele bir elli bin çekeyim, ondan sonra vazgeçeceğim.

— Hayır, şimdi vazgeç. Biz sana bir iş bulalım, namusunla çalış. Bak, güzel kızsın. Sinemalarda kasiyerlik falan yaparsın.

Ayşe omuzlarını kaldırıp indirdi:

— Boş ver, dedi, ne alır bir kasiyer ayda? Yüz elli, bilemedin İki yüz... Senede iki bin dört yüz. On senede yirmi dört bin, yirmi senede kırk sekiz bin lira... Ben bir saniyede ondan fazlasını kazanacağım, elimde öyle bir zanaat var.

Biz Ayşeyi doğru yola sevketmek için nasihatler yağdırmağa başladık. Faik dedi ki:

— İyi ama, o haram para, haram!

Ayşe sordu:

— Bankadaki paraların hepsi helâl mi?

— Belki hepsi değil ama, sen ne bileceksin hangisi haram, hangisi helâl?

Ben de şöyle bir hikmet savurdum:

— Hem haram para çalmak da haramdır.

Necdet, bağırarak tekrarladı:

— Sen vazgeç bu sevdadan vazgeç! Büyük günaha girersin. Tövbe edip eski günahlarını affettirmeye bak!

Ayşe, hepimizi güldüren bir hayretle doğruldu:

— A!.. Ayol, burası Beyazıt camisi mi? Hepiniz kalkmış bana vaız veriyorsunuz.

Bizim kahkahalarımızla canlanarak ilâve etti ·

— Namuslu para kazanmak kolaysa siz ne duruyorsunuz? Üç tane kazık gibi oğlansınız, açlıktan nefesiniz kokuyor.

Faik azametle cevap verdi:

— Biz her zaman böyle değiliz, karnımızın doyduğu günler de var.

Necdet bir kahkaha attı:

— İnanma, dedi, aylardan beri bu akşamki kadar bol ve nefis bir yemek yemedik. Benim aklım yatıyor bu işe. Sana yardaklık ederim. Beni ortak alır mısın?

Faik, Ayşe ile Necdetin arasına girerek tehlikeli bir ittifakı önlemek istiyormuş gibi kollarını kaldırdı:

— Yook, dedi, bizden ayrı gayri iş yok. Hem Ayşe kız, sen bunun lâkırdılarına bakma, zevzekliktir. Beni dinle. Sana bir iş bulacağım ben. Okuman yazman var mı?

— Var tabiî. Kendim öğrendim. Hesabım da kuvvetlidir. İstersen imtihan et.

Ben sordum:

— Peki, altı kere 472 ne eder?

Ayşe düşünmeden cevap verdi:

— İki bin sekiz yüz otuz iki.

Necdet bağırdı:

— Atma!

Ben kalemi çıkardım ve masanın üstüne örtü yerine serdiğimiz gazetenin kenarında hesabı yaptıktan sonra, Ayşenin yüzüne hayretle baktım:

— Doğru be!

Ayşe Necdetin yüzüne bakarak:

— Ne zannettin ya ahtapot! dedi, hesabım kuvvetlidir dedim ben!

Necdet sordu:

— Ne işe yarar? Üniversiteye matematik profesörü olacak değilsin ya!

Faik Ayşeye adamakıllı yaklaşarak:

— Mükemmel kasiyer olursun vallâhi, mükemmel... dedi, dört yüz lira aylık bulurum ben sana.

— Hele şu elli bini çekeyim de ondan sonra.

Faik bir kolunu Ayşenin boynuna doladı. Dudağını - öpecekmiş gibi - onun yanağına yaklaştırdı ve fısıltı halinde dedi ki:

— Yoo!.. O olmaz işte. Allah gücenir sonra.

(Devamı var)

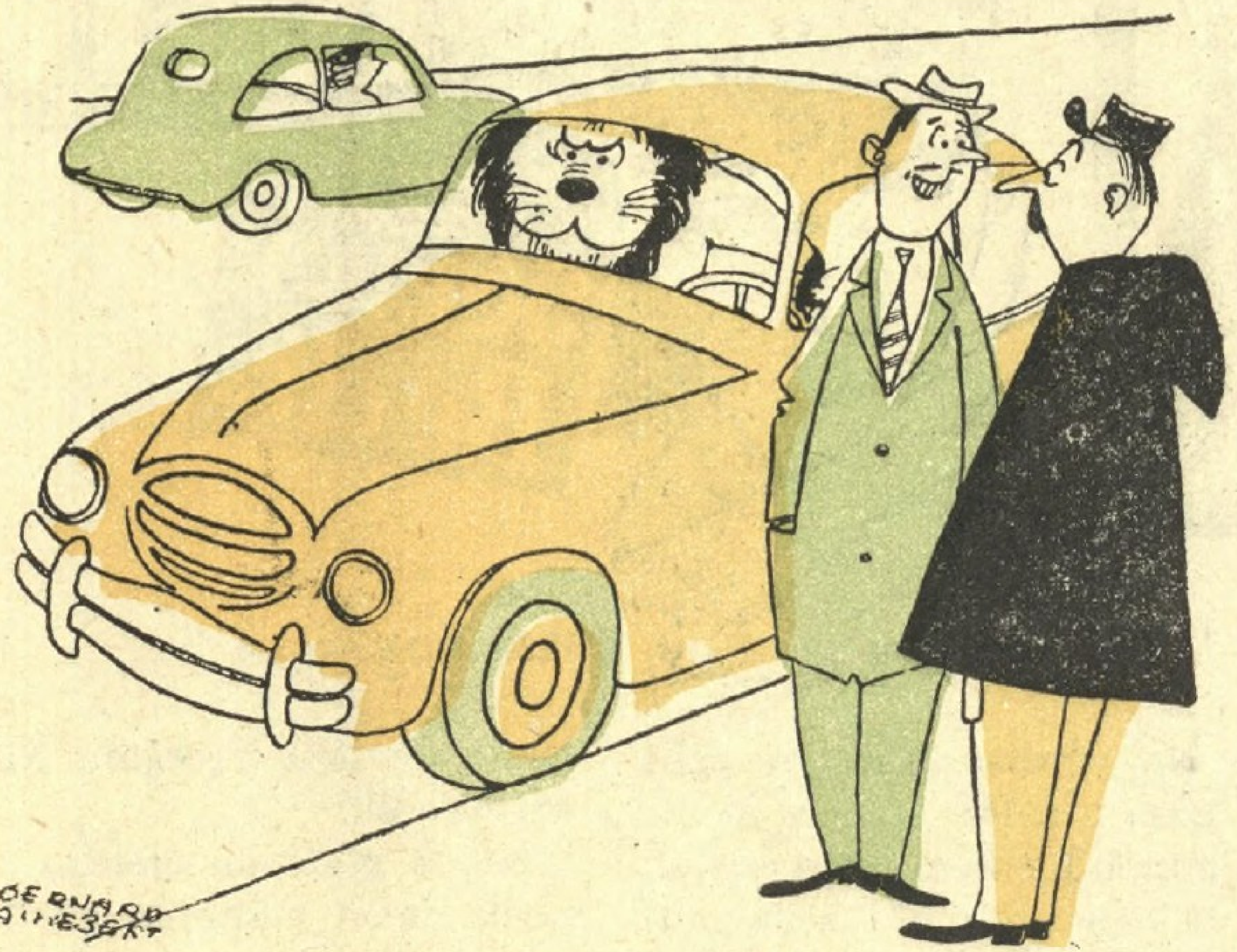
Dünya Karikatürleri

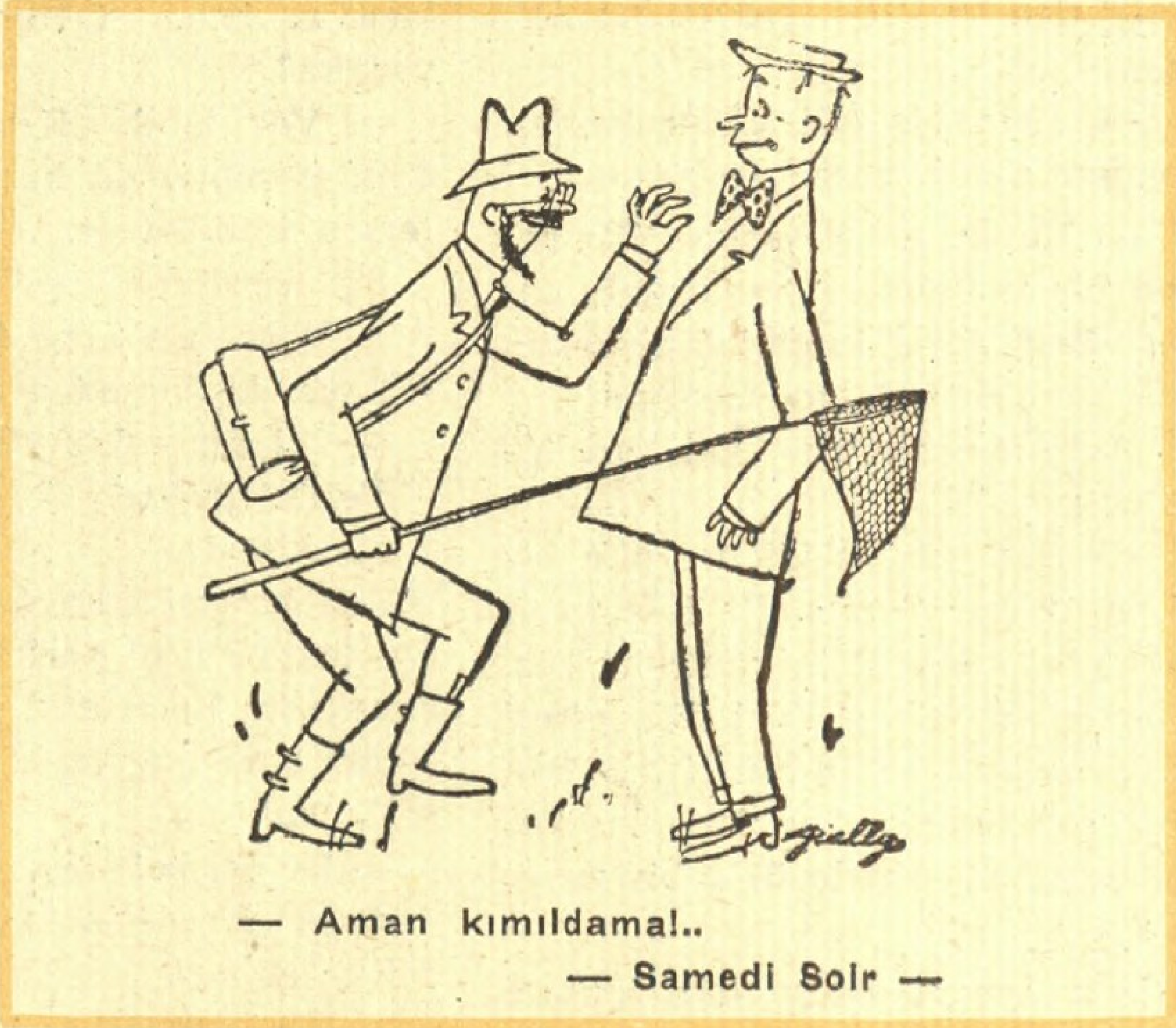
— Hayır sevgilim, biraz daha sabırlı ol... Şu lâmba sönsün!..

— İl Travaso —

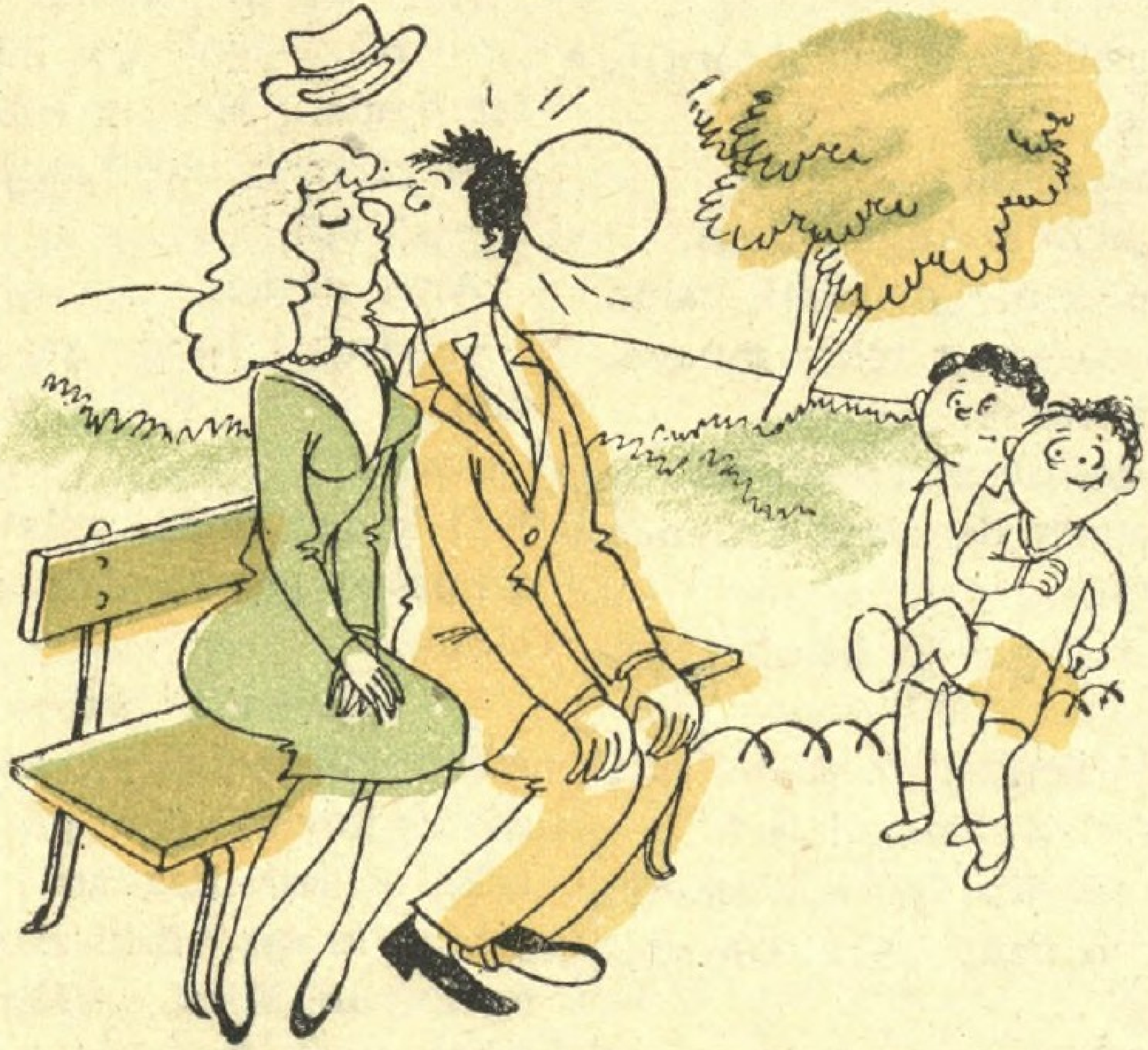
— Herkes benim gibi yapsa, dünyada otomobil hırsızı kalmaz!..

— France Dimanche —

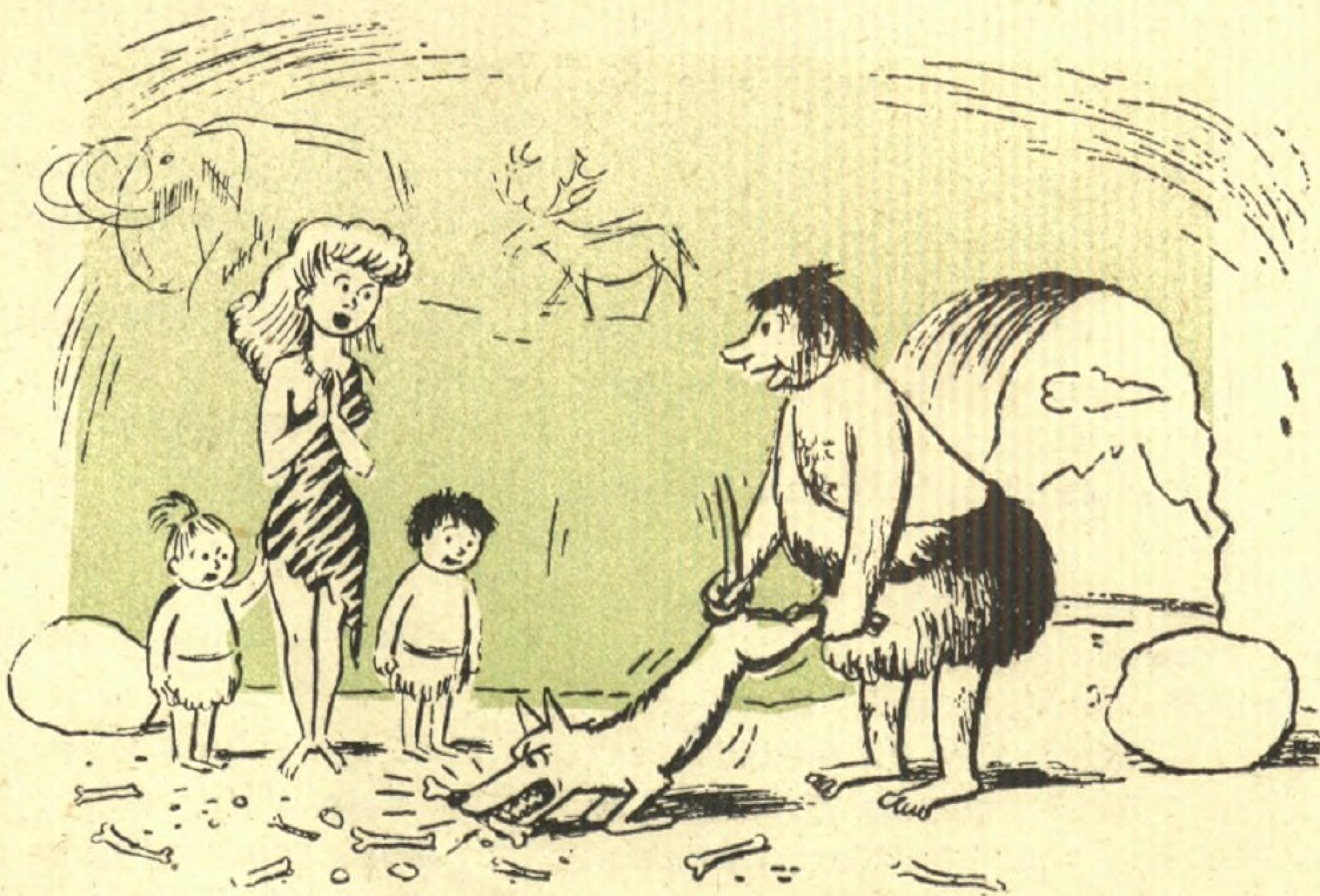
— Aman kımıldama!..

— Samedi Soir —

— Bereket versin bizim şuta... Yoksa akşama kadar enayi enayi oturacaklardı!..

— Fourire —

TAŞ DEVRİNDE :
Elektrikli süpürge!..

— Travassissimis —

Amerikada serenad!..

— İci Paris —

198

otomobil...
apartıman..
ev...

SÜMERBANK

Türkiye İŞ Bankası

1

MİLYON LİRALIK
PLANIN

25 AĞUSTOS 1953

KEŞİDESİ

4

BAHÇELİ EV

ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ

ÜÇ KATLI EV

Roman

ikinci Baskısı Çıktı

Deniz Yollarının

Lüks, Konforlu, temiz vapurları

Sür'at * Konfor * Leziz yemek
bakımından

En müşkilpesent yolcuları
dahi memnun eder.

Her hafta

Akdenizin bütün limanlarına
muntazaman seferler..

BÜTÜN
AĞRILARA
KARŞI
KİNİNLİ
GRİPİN

BAŞ ve DİŞ
NEZLE
GRİP
GRİPİN
KİNİNLİ GRİPİN
GRİPİN

4 SAAT ARA İLE
GÜNDE 3 ADET ALINABİLİR

Yüzünüz çamaşır değildir.

beyaz sabun yerine
kremli
PURO
KULLANINIZ
PURO
GÜZELLİK VE
CAZİBENİZİ
ARTTIRIR

Kremli
PURO
TUVALET SABUNU

PURO
100 de 100 saftır

YANGINA
KARŞI
MÜLKÜNÜZÜ
SİGORTA
EDİNİZ

Akbaba

6 Haziran 1955

— İndir eteklerini!... Fareyi korkutuyorsun!...